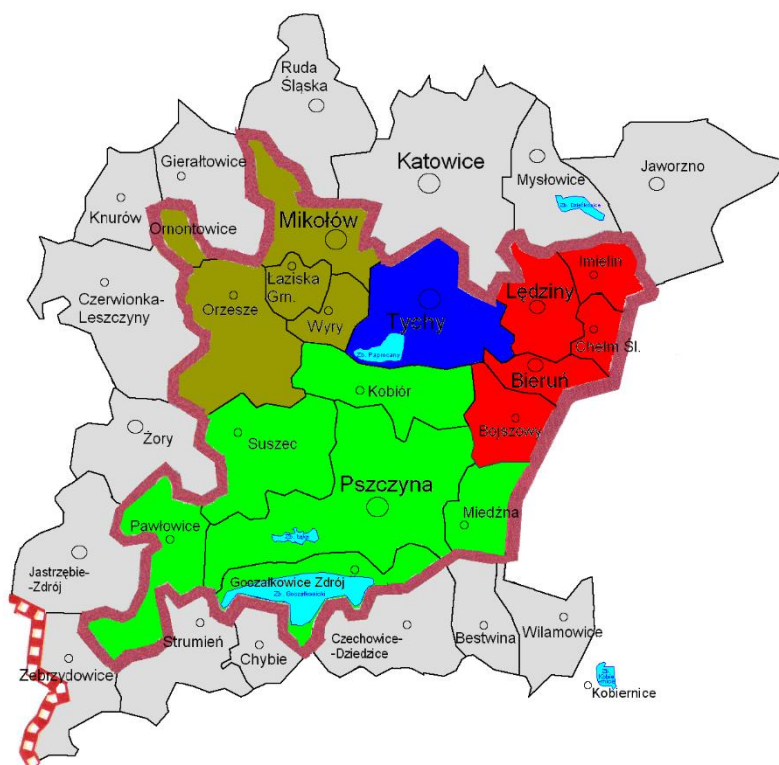

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
MIKOŁOWSKIEGO
w 2025 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

Dane	Powiat				razem powiaty
	miasto Tychy	bieruńsko-lędziński	mikołowski	pszczyński	
Obszar	82 km ²	158 km ²	233 km ²	471 km ²	944 km ²
Liczba obiektów nadzorowanych	3020	1156	2034	2487	8697
Liczba ludności	120 518	59 321	100026	110 656	390 521

Spis treści:

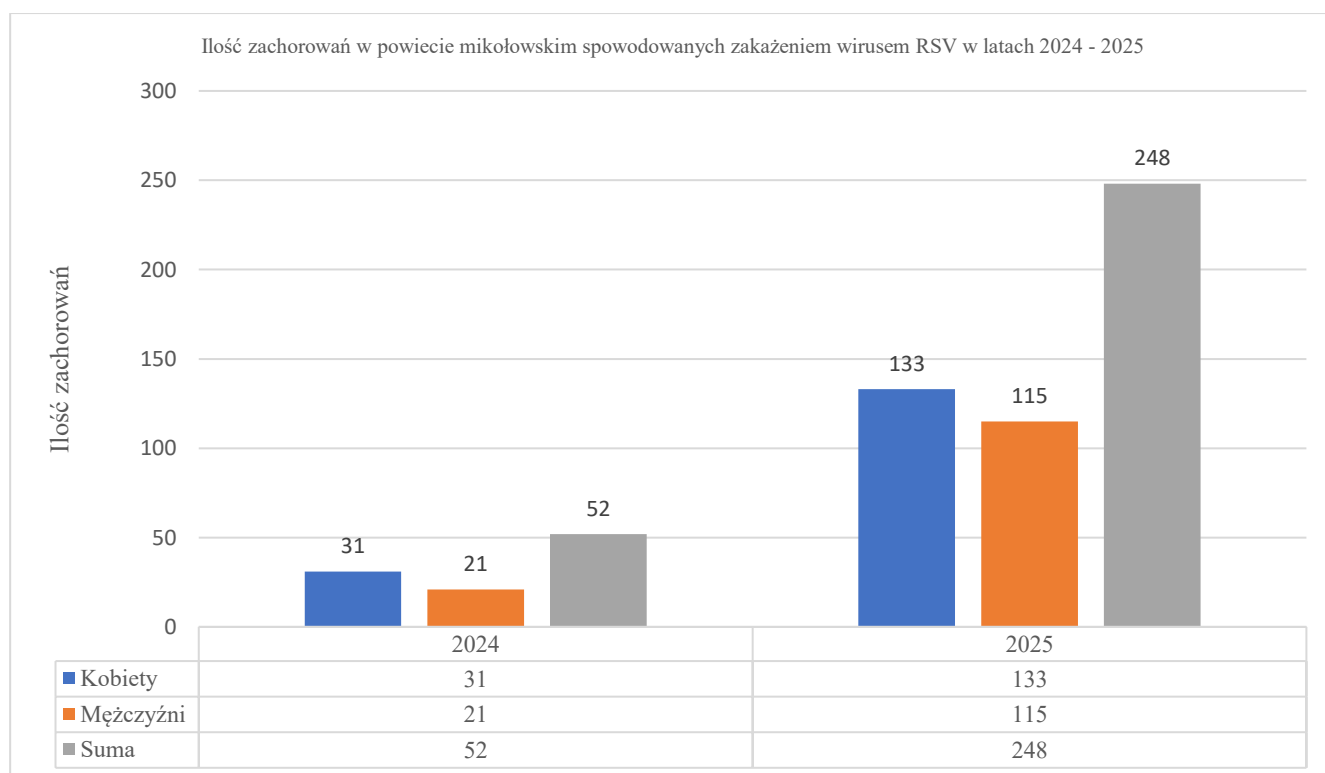
1.	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM	4
2.	STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	10
3.	OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	20
4.	ODDZIAŁ LABORATORYJNY	31
5.	OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	35
6.	OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	37
7.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	42
8.	DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	44

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM

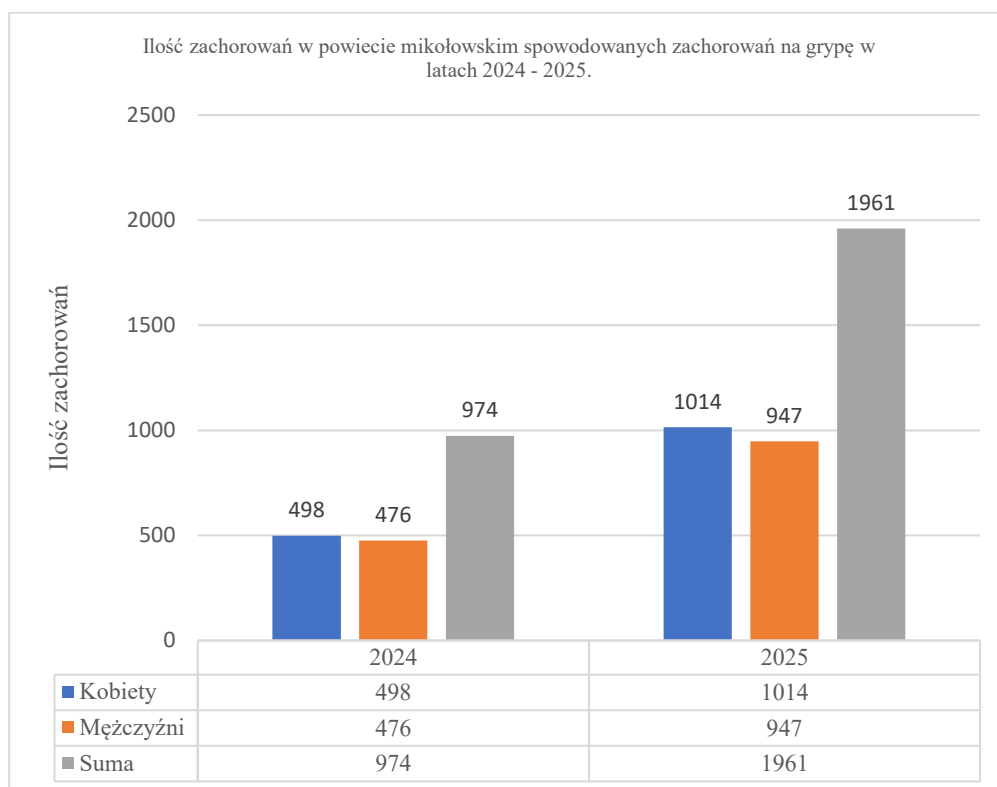
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

W 2025 r. wykazano w meldunkach epidemiologicznych 4694 przypadki chorób zakaźnych, co stanowiło 24,58% ogólnej liczby wykazanych chorób zakaźnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z powiatów objętych nadzorem. W porównaniu do 2024 r. wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych, co głównie spowodowane było zwiększeniem liczby zachorowań na grypę oraz zakażeń wirusem RSV. W sposób ciągły monitorowane były zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Ogółem w 2025 r. wykazano 248 zakażeń wirusem RSV (wykres nr 1), co stanowiło 5,3% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie mikołowskim (zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 248). Zachorowały 133 kobiety i 115 mężczyzn. W przypadku zachorowań na grypę wykazano 1961 przypadków (wykres nr 2) co stanowiło 41,8% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie. Zapadalność ogółem na choroby zakaźne w powiecie wynosiła 4688 na 100 tys. ludności.

Wykres nr 1. Ilość zachorowań w powiecie mikołowskim spowodowanych zakażeniem wirusem RSV w latach 2024 – 2025

Wykres nr 2. Ilość zachorowań w powiecie mikołowskim spowodowanych zachorowaniem na grypę w latach 2024 - 2025

Choroby dające objawy ze strony układu pokarmowego stanowiły 8,3% wszystkich wykazanych chorób z powiatu mikołowskiego, wśród nich można wyróżnić między innymi: 9 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*, 93 bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, 37 wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy oraz 57 innych określonych (w tym spowodowanych adenowirusami), 181 biegunek i zapaleń żołądkowo jelitowych BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym 31 u dzieci do lat 2). Choroby szerzące się drogą bezpośredniego kontaktu z chorym stanowiły 17,5% wszystkich wykazanych chorób z powiatu mikołowskiego, w tym wykazano: 63 płonice, 750 osp wietrznych oraz 9 zakażeń wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*.

Na uwagę zasługują wirusowe zapalenia wątroby szerzące się przez naruszenie ciągłości tkanek m.in. błon śluzowych lub skóry, kontakt z krwią nosiciela lub osoby chorej. W powiecie nastąpił wzrost nowych zachorowań, stwierdzono 10 nowych zachorowań wywołanych wirusem zapalenia wątroby typu B (w roku 2024- 5 zachorowań), 8 wywołanych wirusem zapalenia wątroby typu C (w 2024 r.- 7 zachorowań). Znacznie wzrosła liczba nowo zarejestrowanych nosicieli antygeny HBs oraz nosicieli HCV. Odpowiednio zarejestrowano 36 oraz 29 nowych nosicieli, co w porównaniu do poprzedniego roku stanowiło wzrost o 100% oraz o 123%.

Ponadto wystąpiło 1 zachorowanie na inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*, 1 na listeriozę, 2 na wirusowe zapalenie wątroby typu A oraz pojedyncze zachorowania na legionellozę (choroba legionistów) oraz malarię (zimnicę).

Z badań bakteriologicznych w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella* prób pobranych od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym wykryto 5 nowych nosicieli.

Odnotowano znaczny wzrost zachorowań na Chorobę z Lyme (Boreliozę) w 2025 r. w powiecie wykazano 249 przypadków zachorowań, w porównaniu do roku poprzedniego zachorowania wzrosły o 63%.

W powiecie mikołowskim w 2025 r. nie zarejestrowano ognisk epidemicznych.

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

W 2025 r. na terenie powiatu mikołowskiego objętych nadzorem było 29 punktów szczepień wykonujących szczepienia ochronne. W ramach nadzoru nad realizacją szczepień przeprowadzono 38 kontroli (15 planowych oraz 23 ponadplanowe). Jedna z kontroli wykazała nieprawidłowości w zakresie naruszenia wymagań dotyczących temperatury przechowywania preparatów szczepionkowych oraz braku wdrożonej procedury dotyczącej postępowania z preparatami szczepionkowymi. Nieprawidłowości skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego.

Według stanu na dzień 31.12.2025 r. liczba dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia podlegająca szczepieniom w ramach programu szczepień ochronnych w powiecie mikołowskim wynosiła 19433.

Wykres nr 3. Ilość punktów szczepień w poszczególnych powiatach w 2025 roku

W 2025 r. zarejestrowano 44 zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Biorąc pod uwagę miejsce (powiat), w którym było wykonane szczepienie, najwięcej odczynów wystąpiło po szczepieniach wykonanych w placówkach mieszczących się na terenie miasta Tychy- 24, z powiatu pszczyńskiego- 14, następnie 4 z powiatu mikołowskiego i 2 z powiatu bieruńsko-lędzińskiego (tabela nr 1).

Nazwa powiatu	Liczba NOP razem	NOP łagodny	NOP poważny
miasto Tychy	24	23	1
powiat pszczyński	14	14	-
powiat mikołowski	4	4	-
powiat bieruńsko-lędziński	2	2	-
razem	44	43	1

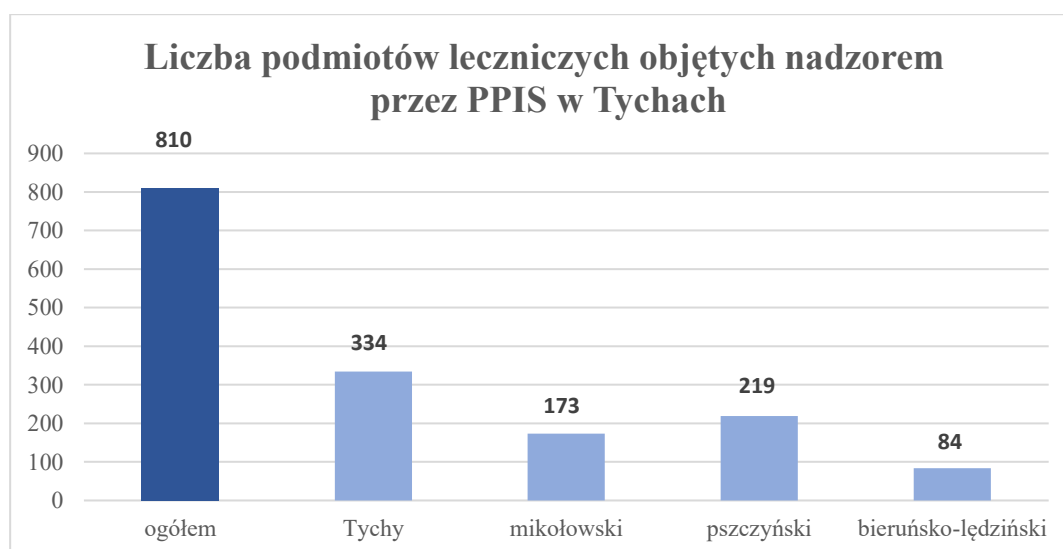
Tabela nr 1. Występowanie NOP w 2025 roku w powiatach objętych nadzorem przez PPIS

W ramach nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz dokumentacją szczepień prowadzono szereg działań, między innymi:

- przeprowadzono kontrole planowane w zakresie realizacji szczepień ochronnych, w tym: kontrole rozwiązań organizacyjnych dotyczących przechowywania preparatów szczepionkowych, nadzoru nad dystrybucją, działań podejmowanych wobec osób wykazanych w „Raporcie o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych”,
- przeprowadzono 23 kontrole ponadplanowe, w tym 21 kontroli, których przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia, na podstawie weryfikacji kart uodpornienia i elektronicznych kart szczepień. Dane osób zawarte w kartach były weryfikowane w oparciu o deklarację wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz dokumentację medyczną,
- udzielano poradnictwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych,
- prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych, w tym racjonalnego gospodarowania preparatami szczepionkowymi, właściwą dokumentacją wykonanych szczepień ochronnych obowiązkowych jak i zalecanych,
- nadzorowano terminową zgłaszalność niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- podejmowano i kontynuowano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym,
- kontynuowano dystrybucję preparatów szczepionkowych w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV,
- kontynuowano dystrybucję preparatów szczepionkowych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w ramach szczepień zalecanych dla kobiet ciężarnych.

Ocena podmiotów leczniczych

Sekcja Epidemiologii na dzień 31.12.2025 r. obejmowała nadzorem 810 podmiotów leczniczych, z czego w powiecie mikołowskim- 173, co stanowi 21,36% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów (wykres nr 4). W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych znajdują się podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne- 7, ambulatoryjne świadczenia zdrowotne- 85 oraz praktyki zawodowe lekarzy, dentystów i pielęgniarek- 81 (tabela nr 2). Stacjonarne i całodobowe świadczenia medyczne w powiecie mikołowskim realizowane były przez 3 szpitale oraz 4 podmioty realizujące inne całodobowe świadczenia zdrowotne.

Wykres nr 4. Liczba podmiotów leczniczych objętych nadzorem przez PPIS w Tychach

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie mikołowskim w 2025 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	Ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	7
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	85
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	81
4	Ogółem	173

Tabela nr 2. Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w mieście Tychy w 2025 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 85 kontroli w powiecie mikołowskim: 58 planowych, 27 ponadplanowych, w tym 1 kontrola obiektu niebędącego zakładem leczniczym. Kontrole ponadplanowe dotyczyły m.in. oceny realizacji szczepień ochronnych, w tym zgodności wykonywania szczepień ze schematem określonym w przepisach prawa, sposobu przechowywania preparatów szczepionkowych i postępowania w przypadku wystąpienia awarii urządzeń chłodniczych lub przerwy w dostawie prądu, przestrzegania procedur higieniczno-sanitarnych w zakładach leczniczych, podejrzenia występowania insektów w lokalach mieszkalnych. Trzy kontrole wykazały nieprawidłowości skutkujące wydaniem decyzji administracyjnych. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie procedur dotyczących sterylizacji wyrobów medycznych wielokrotnego użytku, nieprawidłowej gospodarki odpadami medycznymi w zakładzie leczniczym, nieprawidłowego przechowywania preparatów szczepionkowych (przerwanie łańcuch chłodniczego), braku wdrożonej procedury dotyczącej postępowania z preparatami szczepionkowymi w przypadku awarii urządzeń chłodniczych lub przerwy w dostawie prądu.

Wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych, w tym 3 nakazujące usunięcie nieprawidłowości, 3 umarzające postępowanie oraz 3 decyzje płatnicze.

W 2025 r. rozpatrzono 1 wniosek, który dotyczył podejrzenia występowania insektów w lokalach mieszkalnych. Po przeprowadzeniu kontroli wniosek został uznany jako niezasadny.

W 2025 r. zostały zarejestrowane 2 interwencje. Pierwsza dotyczyła nieprawidłowości w przestrzeganiu procedur sterylizacji i postępowania z odpadami medycznymi w zakładzie leczniczym. Interwencja została uznana za zasadną. Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji. Druga zgłoszona interwencja dotyczyła podejrzenia przeniesienia zakażenia wirusem ospy. Interwencja została uznana jako bezzasadna.

Laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach zgłaszały biologiczne czynniki chorobotwórcze, które podlegały analizie i rejestracji. W każdym uzasadnionym przypadku wdrażano działania przeciwepidemiczne.

W 2025 r. zarejestrowano ogółem 1036 dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych:

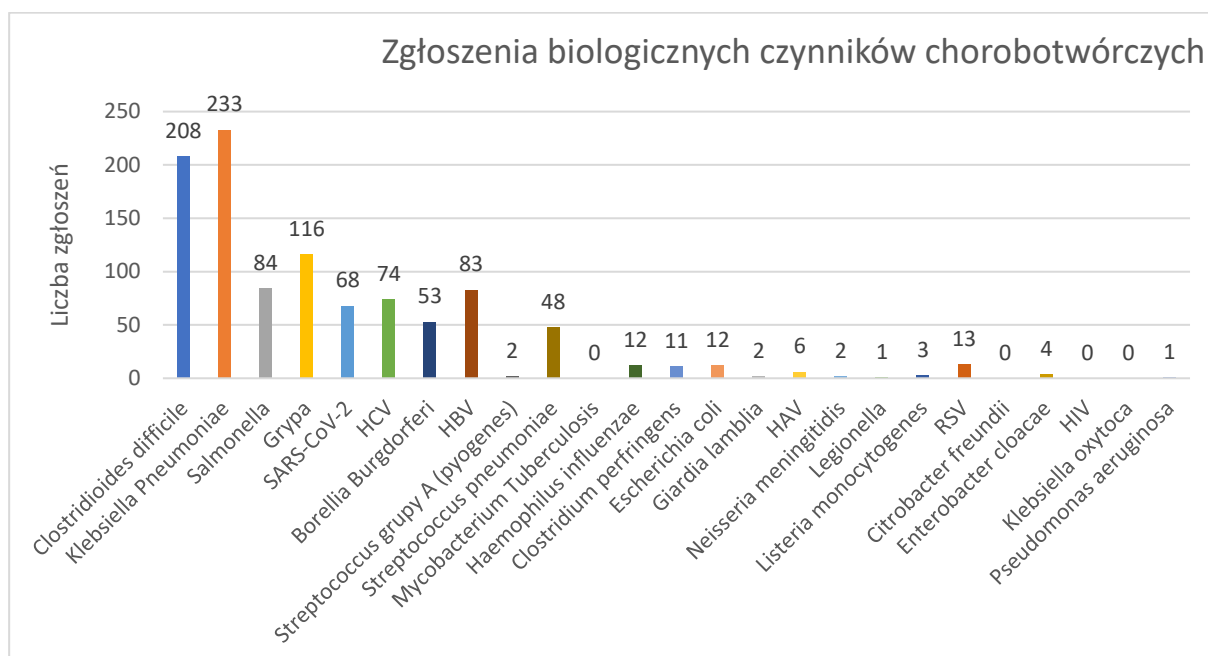
- 381 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców Miasta Tychy, co stanowiło 37% wszystkich zgłoszeń,
- 101 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu mikołowskiego, co stanowiło 10% wszystkich zgłoszeń,
- 124 zgłoszenia dotyczyły mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego, co stanowiło 12% wszystkich zgłoszeń,
- 186 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu pszczyńskiego, co stanowiło 18% wszystkich zgłoszeń,
- 233 zgłoszenia dotyczyły osób mieszkających poza terenem nadzorowanym przez PPIS w Tychach, co stanowiło 22% wszystkich zgłoszeń,

- 11 zgłoszeń dotyczyło osób bez określonego miejsca zamieszkania, co stanowiło 1% wszystkich zgłoszeń.

W analizowanym okresie największy procent dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły: *Klebsiella pneumoniae* (22,49%), *Clostridioides difficile* (20,08%), grypa (11,20%) (tabela nr 3, wykres nr 5).

Biologiczny czynnik chorobotwórczy	Liczba zgłoszeń	% wszystkich zgłoszeń
<i>Clostridioides difficile</i>	208	20,08%
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	233	22,49%
<i>Salmonella</i>	84	8,11%
Grypa	116	11,20%
SARS-CoV-2	68	6,56%
HCV	74	7,14%
<i>Borellia Burgdorferi</i>	53	5,12%
HBV	83	8,01%
<i>Streptococcus</i> grupy A (pyogenes)	2	0,19%
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	48	4,63%
<i>Mycobacterium Tuberculosis</i>	0	0,00%
<i>Haemophilus influenzae</i>	12	1,16%
<i>Clostridium perfringens</i>	11	1,06%
<i>Escherichia coli</i>	12	1,16%
<i>Giardia lamblia</i>	2	0,19%
HAV	6	0,58%
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	0,19%
<i>Legionella</i>	1	0,10%
<i>Listeria monocytogenes</i>	3	0,29%
RSV	13	1,25%
<i>Citrobacter freundii</i>	0	0,00%
<i>Enterobacter cloacae</i>	4	0,39%
HIV	0	0,00%
<i>Klebsiella oxytoca</i>	0	0,00%
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	1	0,10%
RAZEM	1036	100 %

Tabela nr 3. Biologiczne czynniki chorobotwórcze zgłoszone w roku 2025 przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach.

Wykres nr 5. Liczba biologicznych czynników chorobotwórczych zgłoszonych w roku 2025 przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach.

Wnioski

W roku 2025 wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych w powiecie mikołowskim o 42,24% w porównaniu do roku 2024, co było w szczególności spowodowane wzrostem liczby zachorowań na grypę oraz zakażeń wirusem RSV. Sprawowany nadzór w zakresie zapobiegania powstawania i rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, w tym podejmowane działania przeciwepidemiczne skutecznie przyczyniły się do ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych wśród mieszkańców powiatu.

W celu ochrony zdrowia publicznego konieczne jest kontynuowanie zadań dotyczących nadzoru nad zakładami leczniczymi z uwzględnieniem stosowanych procedur zapobiegających rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych oraz wzmocnienie działań nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych i działań prowadzonych wobec osób, u których nie są one zrealizowane szczepienia ochronne z powodów niemedycznych.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Prawo żywnościowe ma za zadanie zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi. Żywność, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością znajdujące się w obrocie nie mogą być niebezpieczne, co oznacza że czynniki, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka w nich nie występują lub występują w dopuszczalnej, bezpiecznej ilości. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

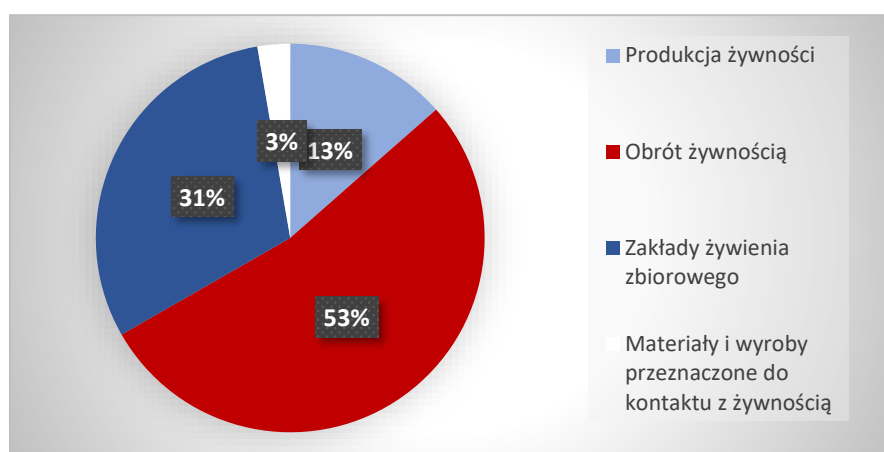
W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji. Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze uzyskują, utrzymują i przedstawiają dowody potwierdzające bezpieczeństwo żywności.

Oferowana w obrocie żywność, poza aspektami bezpieczeństwa, powinna także umożliwiać realizację celów żywieniowych. Takie cele to nie tylko zapewnienie energii i składników odżywczych pokrywających zapotrzebowanie organizmu lecz także wspieranie prozdrowotnego

modelu życia, poprzez zapewnienie dostępu do produktów o korzystnym profilu dla zdrowia. Nadzór nad produkcją i obrotem żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością opiera się na dwóch systemach kontroli: zewnętrznej, która jest niezależna od podmiotu, sprawowana przez organy urzędowej kontroli żywności oraz wewnętrznej, prowadzonej w zakładzie, bazującej na Dobrej Praktyce Higienicznej, Dobrej Praktyce Produkcyjnej i zasadach systemu HACCP, realizowanych w celu zapewnienia zgodności produktów z wymogami prawa, właściwymi dla charakteru działalności prowadzonej przez podmioty. W ramach urzędowej kontroli żywności działania kontrolne prowadzone są z częstotliwością przyjętą na dany rok zgodnie z wytycznymi do planowania opracowanymi przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w oparciu o analizę stanu higieniczno-sanitarnego zakładów z ubiegłych lat z uwzględnieniem kategorii ryzyka ustalonej na podstawie arkusza oceny zakładów.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów na terenie 4 powiatów

W 2025 r. nadzorowano 4573 zakłady usytuowane na terenie 4 powiatów, z czego 1090 na terenie powiatu mikołowskiego. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty produkcji żywności, powyższe przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6. Odsetek zakładów na rynku spożywczym ujętych w rejestrze w 2025 r. wg rodzaju działalności

Na terenie nadzorowanym działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno-techniczne. Funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

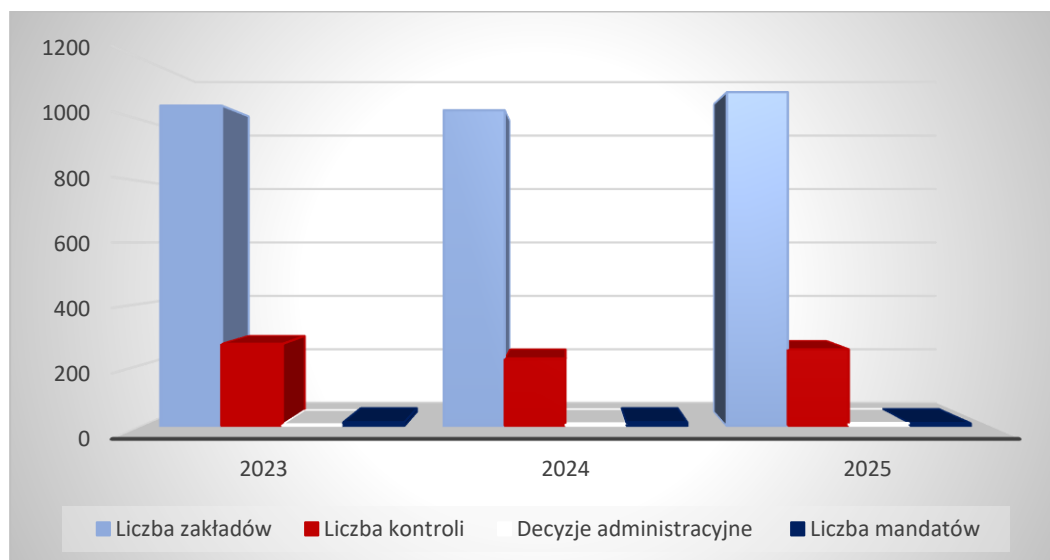
We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1404 kontrole urzędowe, w tym 16 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Wydano 65 decyzji administracyjnych, z czego 54 stanowią decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 dotycząca unieruchomienia zakładu, 10 decyzji zmieniających termin wykonania nakazu. Ponadto wydano 294 decyzje związane z zatwierdzeniem zakładów. Nałożono 107 mandatów karnych na łączną kwotę 30 300 zł.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 617 próbek, w tym 582 próbek żywności, 10 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 25 próbek zmiotków i wytrzępków z koszyków.

Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywieniowych i żywnościowych na terenie powiatu mikołowskiego

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 1090 zakładów. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono 251 kontroli urzędowych. Wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących. Nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 2800 zł (wykres nr 7).

Wykres nr 7. Działania kontrolne i represyjne w latach 2023–2025

Zakłady Produkcji Żywności

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 114 zakładów, w których przeprowadzono 51 kontroli. Wydano 6 decyzji administracyjnych, nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1100 zł.

Najczęstsze uchybienia sanitarno-techniczne to:

- brudne, z odpadającym tynkiem ściany i sufity w pomieszczeniach żywnościowych;
- uszkodzone drzwi i meble w pomieszczeniach produkcyjnych;
- obecność szkodników zbożowo-mącznych w wytrząpkach z koszyków do rozrostu i garowania pieczywa.

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów
Wytwórnice lodów	7
Automaty do lodów	5
Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych	0
Piekarnie	26
Ciastkarnie	13
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	1
Browary, słodownie i rozlewnie piwa	0
Wytwórnice napojów bezalkoholowych	0
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórnice win	4
Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych	0
Zakłady garmazeryjne	1
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	0
Wytwórnice makaronów	0

Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1
Wytwórnice koncentratów spożywczych	1
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	0
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	0
Wytwórnice suplementów diety	2
Wytwórnice żywności dla określonych grup	0
Wytwórnice substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych	1
Wytwórnice aromatów	0
Cukrownie	0
Producenci pierwotni	9
Rolniczy handel detaliczny	0
Dostawcy bezpośredni	1
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	1
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	13
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	5
Producenci kiełków	0
Producenci żywności w warunkach domowych	21
Inne wytwórnice żywności	2
Razem	114

Tabela nr 4. Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności

Zakłady Obrotu Żywnością

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 597 zakładów, w których przeprowadzono 95 kontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 800 zł.

Najczęstsze uchybienia sanitarno-techniczne to:

- brudne, miejscami z odpryskami farby ściany i sufity w pomieszczeniach żywieniowo-żywnościowych zakładu,
- brudna, uszkodzona posadzka w sali sprzedaży,
- brudne urządzenia chłodnicze z resztkami środków spożywczych i pozostałościami opakowań,
- nieprzestrzeżenie procedur HACCP,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów
Sklepy spożywcze w tym hipermarkety	353
Kioski	8
Apteki	34
Magazyny hurtowe, w tym: hurtownie suplementów diety	31
Obiekty ruchome i tymczasowe	48
Środki transportu	31
Importerzy środków spożywczych	0
Eksporterzy środków spożywczych	0
Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością	92
Razem	597

Tabela nr 5. Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością

Zakłady Żywienia Zbiorowego (żywienie otwarte, mała gastronomia, żywienie zamknięte, zakłady usług cateringowych)

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 349 zakładów, w których przeprowadzono 103 kontrole. Wydano 2 decyzje administracyjne, nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł.

Najczęstsze uchybienia sanitarno-techniczne to:

- brudne ściany i sufity z łuszczącą się farbą w pomieszczeniach żywnościowych;
- uszkodzone regały na środki spożywcze;
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, brudny sprzęt produkcyjny;
- naczynia jednorazowe do żywności niezabezpieczone przed zanieczyszczeniem.

Rodzaje zakładów żywienia zbiorowego	Liczba zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	97
Zakłady małej gastronomii	112
Stołówki pracownicze	1
Bufety przy zakładach pracy	0
Stołówki w domach wczasowych	0
Bloki żywienia w szpitalach	3
Kuchnie niemowlęce	0
Bloki żywienia w sanatoriach i prewentoriach	0
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	11
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	15
Stołówki szkolne	33
Stołówki w bursach i internatach	1
Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach	1
Stołówki w przedszkolach	39
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	3
Stołówki studenckie	0
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	5
Inne zakłady żywienia	23
Zakłady usług cateringowych	5
Razem	349

Tabela nr 6. Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego

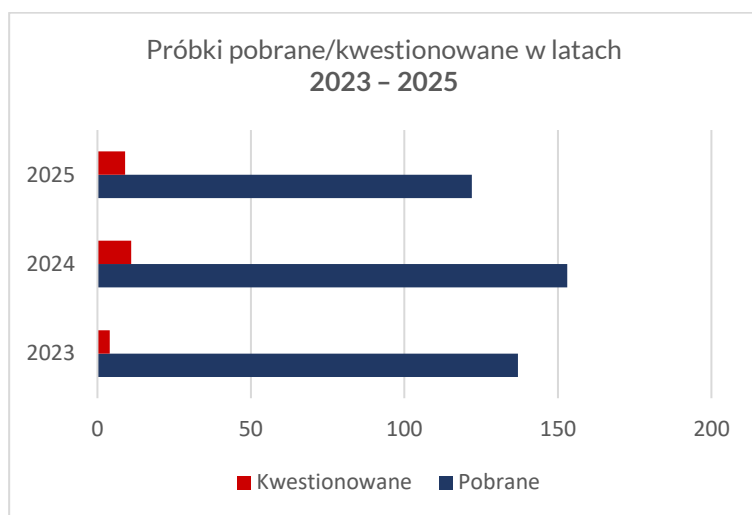
Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością

Nadzorem objęto 30 wytwórni i miejsc obrotu materiałami oraz wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 2 kontrole oraz nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 zł. Stwierdzone uchybienia:

- prowadzenie działalności w zakresie produkcji i wprowadzanie do obrotu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością bez złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2025 r. na terenie powiatu mikołowskiego pobrano do badań laboratoryjnych 122 próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz zmiotków i wytrząpek z koszyków, z których kwestionowano 9 próbek (wykres nr 8).

Wykres nr 8. Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2023–2025

Przyczyny kwestionowania próbek:

- **pod względem zanieczyszczeń biologicznych:**
zdyskwalifikowano 7 próbek z uwagi na obecność szkodników zbożowo-mącznych w zmiotkach i wytrzępkach z koszyków do rozrostu i garowania ciasta;
- **pod względem zanieczyszczeń mikrobiologicznych:**
kwestionowano 2 próbki ze względu na obecność bakterii *Campylobacter* w podrobach z drobiu.

Wnioski i interwencje

W 2025 r. wpłynęło 20 wniosków oraz interwencji, z czego 5 było zasadnych, 14 bezzasadnych, 1 wniosek pozostał bez rozpatrzenia. Przeprowadzono 15 kontroli, w trakcie których nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1600 zł. Nie wydano decyzji administracyjnych. Część spraw przekazano do innych organów zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

Wnioski i interwencje		
rok	liczba zgłoszonych wniosków	liczba mandatów karnych/kwota
2023	11	5/1900
2024	11	0/0
2025	20	5/1600

Tabela nr 7. Liczba zgłoszonych wniosków/ interwencji/ mandatów karnych/kwota

Wnioski i interwencje dotyczyły:**niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych:**

- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- obecności pająka w bananach BIO zakupionych w sklepie,
- wprowadzania do obrotu foremek 3D nieposiadających oznakowania dotyczącego dopuszczenia do kontaktu z żywnością,
- objawów żołądkowo-jelitowych po spożyciu wędlin,
- niewłaściwych cech organoleptycznych produktów,
- nieprawidłowej obróbki termicznej kielbasek i bułek do hot-dogów.

niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych:

- braku porządku i czystości w zakładzie,
- prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów,

- nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych,
- obecności robaka w przetworach z ogórków,
- niehigienicznej sprzedaży żywności nieopakowanej.

Nadzór nad importem/eksportem w powiecie mikołowskim nadzorowanym przez PPIS w Tychach

Import: w związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 24 kontrole, skontrolowano 41 partii środków spożywczych, wydano 24 świadectwa jakości zdrowotnej. Do obrotu dopuszczono wszystkie zgłoszone partie. Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem to 1537 zł.

Powiadomienia typu RASFF na terenie 4 powiatów nadzorowanych przez PPIS w Tychach

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2025 roku otrzymano 101 powiadomień: alarmowych, informacyjnych, o niezgodności oraz typu news w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF były m.in.:

- obecność nieprawidłowych parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: suplementy diety, mięso drobiowe, herbatki ziołowe, suszona bazylia, woda źródłana, kabanosy, preparaty do początkowego żywienia niemowląt,
- pozostałości leku weterynaryjnego w mięsie wieprzowym,
- obecność środków owadobójczych w przyprawie,
- obecność składników alergennych w wyrobach cukierniczych i ciastkarskich, przyprawach w proszku, chrupkach kukurydzianych,
- zawartość niedozwolonych barwników w kandyzowanych owocach,
- zawartość niedozwolonych substancji oraz składnika nowej żywności w suplementach diety, herbacie,
- przekroczenie migracji związków chemicznych z wyrobów do kontaktu z żywnością,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn w rodzynekach, mące, orzechach, płatkach kukurydzianych,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w sproszkowanym jarmużu,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów sumy alkaloidów w produktach żywnościowych tj.: przyprawy, herbaty ziołowe, pyłek kwiatowy,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich w suplementach diety, mięsie drobiowym, przetworach warzywnych, konserwach owocowych,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu cyjanków w lnianym ziarnie,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w herbacie, przetworach owocowych, mrożonych owocach, przyprawach, warzywach, owocach,
- obecność pleśni w orzechach,
- obecność ciała obcego w wyrobach czekoladowych, mieszance do zup i sosów oraz konserwach rybnych,
- brak informacji dotyczącej napromieniania w suplementach diety,

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu substancji dodatkowych w wyrobach ciastkarskich, sosach,
- przekroczenie zawartości zanieczyszczeń chemicznych w chipsach,
- wtórna fermentacja w napojach alkoholowych,
- bombaż opakowań środków spożywczych,
- nieprawidłowe cechy organoleptyczne rodzynek.

Ponadto w związku z pobranymi do badań laboratoryjnych próbkami, w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w rodzynekach, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu amin aromatycznych w łyżce z tworzywa sztucznego do podawania dań oraz stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella Infantis* w mięsie z uda z kurczaka oraz sznycłach z fileta z piersi kurczaka, dokonano 5 zgłoszeń do systemu RASFF na przestrzeni roku, które były zaklasyfikowane jako powiadomienia informacyjne(2), powiadomienie alarmowe(1), powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi(2).

Kategorie produktów	Powiadomienie alarmowe	Powiadomienie informacyjne	Powiadomienie typu NEWS	Powiadomienie o niezgodności	Powiadomienie o fałszowaniu
Mięso i przetwory mięsne	3	12	0	1	0
Przetwory zbożowo - mączne	1	5	0	0	0
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	1	4	0	0	0
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	3	3	0	1	0
Suplementy diety	1	14	0	2	0
Inne (herbaty, przyprawy, warzywa, przetwory i produkty owocowe i warzywne, grzyby, orzechy, napoje alkoholowe, wody, przetwory rybne, ziarna roślin oleistych, substancje dodatkowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia)	11	33	1	5	0
RAZEM	20	71	1	9	0

Tabela nr 8. Kategorie produktów

Akcje i działania dodatkowe

1) Jednostki systemu oświaty

W roku 2025 przeprowadzono 21 kontroli w stołówkach i wydawalniach szkolnych, 21 kontroli w stołówkach i wydawalniach przedszkolnych oraz 2 kontrole w sklepikach/bufetach szkolnych. Łącznie 20 kontroli (5 w placówkach szkolnych, 13 w placówkach przedszkolnych, 2 w sklepikach/bufetach szkolnych) dotyczyło także spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. (Dz. U. poz. 1154) w tym 10 jadłospisów dekadowych z placówek przedszkolnych oceniono również z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. Wykonano 18 ocen teoretycznych jadłospisu dekadowego z zastosowaniem listy wspomagającej (5 w placówce szkolnej i 13 w placówce przedszkolnej).

2) Kontynuacja akcji „Mklik Próchniczek”

W ramach kontynuowania akcji wytypowano 6 zakładów, w których pobrano 12 próbek zmiotków oraz wytrzępek do badań laboratoryjnych w kierunku obecności szkodników i ich pozostałości. Razem przeprowadzono 6 kontroli związanych z poborem próbek, wydano 4 decyzje administracyjne z terminem natychmiastowej wykonalności nakazujących przeprowadzenie dezynsekcji pomieszczeń zakładu i sprzętu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1100 zł.

3) Nadzór nad żywnością prozdrowotną (suplementy diety, nowa żywność, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane witaminami i składnikami mineralnymi)

W 2025 roku w związku z prowadzonym nadzorem nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 3 kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu suplementy diety: w tym 2 kontrole stron internetowych, 1 w zakładzie produkcyjnym. Wydano 1 decyzję administracyjną - rachunkową. Nie nałożono mandatów karnych. Stwierdzono prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. W związku z powyższym stronę pouczono oraz obciążono rachunkiem.

4) Ocena sposobu żywienia

Oceną sposobu żywienia objęto 44 zakłady żywienia zbiorowego (18 szkół podstawowych, 20 przedszkoli, 6 żłobków) z kuchnią własną lub z posiłkami dostarczającymi przez firmy cateringowe. Teoretycznie z wykorzystaniem listy wspomagającej ocenę żywienia, przeanalizowano 21 próbek zestawień dekadowych, w tym w 3 żłobkach i w 10 przedszkolach z dodatkowym zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. Ponadto w 1 żłobku pobrano do badań laboratoryjnych posiłek obiadowy, dla którego przeprowadzono również analizę z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. W analizowanych jadłospisach dekadowych najczęstsze nieprawidłowości polegały na braku lub zbyt małych porcjach produktów mlecznych i jego przetworów, odpowiedniej ilości porcji ryb oraz porcji produktu warzywo/owoc, który powinien być podany przy każdym posiłku.

Analizując sposób żywienia dzieci w wieku do lat 3 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- podawanie zbyt małych porcji warzyw/owoców lub całkowity brak produktów z tej grupy w posiłkach w 3 placówkach,
- niezapewnienie odpowiednich porcji ryb w 1 placówce,
- za małą ilość porcji produktów z grupy mleko i przetwory mleczne w 2 placówkach.

Dla jadłospisów dekadowych z placówek żłobkowych ocenianych z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant:

- nieprawidłową wartość energetyczną posiłków w stosunku do zalecanej normy żywieniowej w 2 przypadkach,
- niewłaściwe zbilansowanie posiłków pod względem doboru produktów z niektórych grup środków spożywczych oraz wartości odżywczej (w szczególności zbyt dużej ilości białka) w 3 przypadkach,
- niezapewnienie średniego zapotrzebowania na wapń w 1 przypadku,
- za wysoki udział soli i sodu w stosunku do zalecanych norm w 3 placówkach,
- porównując wynik oceny laboratoryjnej i teoretycznej posiłku obiadowego pobranego do badań stwierdzono: rażąco niższą wartość energetyczną oznaczoną laboratoryjnie (172 kcal) w stosunku od wyliczonej teoretycznie 418 kcal. Zaznacza się, iż wynik otrzymany metodą laboratoryjną wynosi 57,33% pokrycia dolnej granicy zalecanej normy. Procentowy udział energii pochodzącej z białka w obydwu ocenach był za wysoki, a tłuszczu zaniżony. Analiza laboratoryjna wykazała o 683% wyższą zawartość soli w posiłku w stosunku do wartości wyznaczonej teoretycznie.

Analizując sposób żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono:

- mniejsze od zalecanego wykorzystanie produktów z grupy mleko i przetwory mleczne w 4 placówkach przedszkolnych,
- niezastosowanie się do obowiązku podawania w dekadzie dwóch porcji ryby w 1 placówce przedszkolnej i 3 placówkach szkolnych,
- w 2 placówkach przedszkolnych podawanie zbyt małej ilości warzyw i owoców zarówno uwagi na wielkość porcji jak również całkowite pominięcie ich w serwowanych posiłkach.

Dla jadłospisów dekadowych z placówek przedszkolnych ocenianych z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant stwierdzono:

- niewłaściwe zbilansowanie posiłków pod względem doboru produktów z niektórych grup środków spożywczych oraz wartości odżywczej (w szczególności zbyt dużej ilości białka w 10 przypadkach),
- niezapewnienie średniego zapotrzebowania na wapń w 7 przypadkach, żelazo w 3 przypadkach.

Analizując przekazane do oceny teoretycznej jadłospisy dekadowe z ww. placówek przekazano dyrektorom placówek zalecenia podnoszenia kwalifikacji personelu odpowiedzialnego za planowanie żywienia. Wskazano również ścieżki dostępu do materiałów edukacyjnych dla personelu. W odpowiedzi uzyskano informacje, dotyczące podjętych działań naprawczych.

5) Akcja Lato

W związku z ww. akcją oceną objęto: wytwórnię lodów, zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zakłady małej gastronomii, zlokalizowane przy trasach turystycznych. Przeprowadzono ogółem 5 kontroli w sezonie letnim, w tym: 1 kontrolę w wytwórni lodów, 4 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Pobrano do badań 5 próbek żywności w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Żadna z próbek nie była kwestionowana. Ponadto w okresie wzmożonego ruchu turystycznego przeprowadzono 1 kontrolę w związku z oceną warunków przechowywania wód butelkowanych oraz dokonano oceny znakowania 1 naturalnej wody mineralnej pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6) Foremki 3D

W 2025 r. na terenie działania PPIS w Tychach zmonitorowano strony internetowe pod kątem produkcji (druk metodą 3D) i oferowania do sprzedaży wyrobów do kontaktu z żywnością. W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono w 1 przypadku, w powiecie mikołowskim oferowanie do sprzedaży za pośrednictwem stron internetowych foremek i wykrawaczy do ciast i ciasteczek produkowanych w warunkach domowych na drukarkach 3D, bez złożonego wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających PPIS w Tychach, oraz nieposiadających potwierdzenia bezpieczeństwa zdrowotnego dla materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. W związku z ww. nieprawidłowościami osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym w wysokości 500 zł. Strona zakończyła prowadzenie działalności w powyższym zakresie.

7) Bezpieczne lody i gastronomia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tychach w 2025 roku przeprowadziła akcję własną pod nazwą „Bezpieczne lody i gastronomia” w okresie od 1 maja do 31 sierpnia, której celem była ocena stanu sanitarno-porządkowego automatów do lodów, wytwórni lodów oraz punktów gastronomicznych, w tym ruchomych i tymczasowych.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych, w tym: 6 w wytwórniach lodów, 3 automatów do lodów, 6 w obiektach ruchomych i tymczasowych, 4 w punktach gastronomicznych, 2 w zakładach ruchomych i tymczasowych, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

8) Kuchnie orientalne

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w kuchni orientalnej w Tychach, zaplanowano w roku 2025 akcję własną dotyczącą kontroli w zakładach prowadzących działalność w podobnym zakresie. Przeprowadzono 1 kontrolę na terenie powiatu mikołowskiego, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

9) Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

- Przeprowadzono 1 wspólną kontrolę sanitarną w zakładzie zajmującym się produkcją i przetwórstwem żywności pochodzenia zwierzęcego (mięsa), będącym pod wspólnym nadzorem z organami IW.
- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/ procedury/ instrukcje.
- Wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Wnioski

Stan higieniczno-sanitarny ogółu zakładów pozostających pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r. na terenie powiatu mikołowskiego nie uległ istotnej zmianie. Nie odnotowano również znaczących incydentów dotyczących żywności.

Pojawiające się zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa żywności wymagają nieustannego przestrzegania istniejących Procedur Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP, jak również wzmożenia kontroli wewnętrznej w zakładach przez wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w łańcuchu żywnościowym oraz wzmożonych działań organów urzędowej kontroli żywności.

Państwowa Inspekcja Sanitarna stale podejmuje działania mające na celu realizację założonych przez prawo żywnościowe standardów, które mają na względzie zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

W dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, w zakresie sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska działania polegały na kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące:

- utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego, a także ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego w solariach,
- przygotowania dokumentacji w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych egzekwujących poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów,
- wydawania pozwoleń na ekshumację i kontrola przeprowadzania ekshumacji, wydawania pozwoleń na wniosek właściwego starosty w związku ze sprowadzeniem zwłok z obcego państwa, kontrola i wydawanie opinii dla środków transportu do przewozu zwłok i szczątków,
- przyjmowania i rozpatrywania wniosków w ramach posiadanych kompetencji,
- opiniowania projektów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin, projektów uchwał w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych.

Nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej w 2025 r. w powiecie mikołowskim objęto 412 obiektów. W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono na terenie powiatu mikołowskiego 152 kontrole sanitarne.

Wydano 56 decyzji administracyjnych tj. 9 decyzji nakazujących usunięcie uchybień, 3 decyzje dotyczące zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni, 34 decyzje płatnicze na kwotę 10723 zł, 3 decyzje zezwalające na ekshumację, 7 innych decyzji dotyczących bieżącego nadzoru sanitarnego, ponadto wydano 11 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy, 1 opinię sanitarną na organizację imprezy masowej.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

W zakresie działań sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska skontrolowano 20 obiektów, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz 7 obiektów, w których udzielane są stacjonarne świadczenia zdrowotne. Zakres kontroli dotyczył oceny bieżącego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń oraz oceny procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Wydano dwie decyzje administracyjne. Dla podmiotu leczniczego, w którym udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, nakaz dotyczył doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach. Dla podmiotu leczniczego, w którym udzielane są stacjonarne świadczenia zdrowotne nakaz dotyczył:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów,
- drzwi wejściowych,
- krzeseł,
- wykładzin podłogowych,
- powierzchni rolet okiennych w pomieszczeniach.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdza się wystarczające zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użycia i środki ochrony indywidualnej dla pracowników. Rodzaj preparatów myjących i dezynfekujących dostosowany do powierzchni, w ilościach wystarczających. Proces sterylizacji narzędzi wielorazowego użycia odbywa się w podmiotach leczniczych lub zlecany jest firmom zewnętrznym. Prowadzona jest prawidłowo gospodarka z odpadami medycznymi i komunalnymi. Odpady odbierane są przez specjalistyczne firmy, które posiadają zezwolenia na odbiór i transport odpadów do zakładów utylizacji.

Ustępy publiczne- w ewidencji 4 obiekty, skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono 4 kontrole. Kontrole przeprowadzone zostały w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na właściwy stan sanitarny pomieszczeń oraz sposób przeprowadzania dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń sanitarnych i wyposażenia. We wszystkich skontrolowanych obiektach znajdowały się wydzielone pomieszczenia lub miejsca do przechowywania sprzętu oraz zapasu środków myjących i dezynfekcyjnych. Skontrolowane ustępy utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-higienicznym, urządzenia sanitarne sprawne technicznie. Przy umywalkach zainstalowano baterie z dopływem bieżącej, ciepłej i zimnej wody, środki higieny oraz pojemniki na odpady. Zapewniona jest stała obsługa sprzątająca.

Ustępy ogólnodostępne- w ewidencji 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Ustęp zlokalizowany przy Galerii PIK w Mikołowie, został przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Sprzątanie odbywa się codziennie w godzinach porannych oraz w ciągu dnia, w razie potrzeby. Pracownik wspólnoty nieruchomości w ciągu dnia uzupełnia brakujące środki higieniczne. Obiekt utrzymany we właściwym stanie sanitarno-higienicznym, urządzenia sanitarne sprawne technicznie.

Hotele- w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 4 hotele, przeprowadzono 6 kontroli. W jednym z hoteli w Mikołowie przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego pomieszczeń. Podczas kontroli stwierdzono brudne, zakurzone z zaciekami ściany i sufity w toaletach ogólnodostępnych na parterze budynku. Na stwierdzone nieprawidłowości została wydana decyzja administracyjna.

W ramach prowadzonych działań kontrolnych w zakresie pobierania próbek wody na obecność bakterii *Legionella* Sp. stwierdzono występowanie bakterii w instalacji wody ciepłej. W związku z przekroczeniami wydano decyzję administracyjną nakazującą wyeliminowanie bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w wodzie ciepłej. Właściciele/administratorzy obiektów przeprowadzili działania naprawcze polegające na przegrzewaniu i dezynfekcji sieci wodociągowej. Ponowne badania wody ciepłej w kierunku *Legionella* Sp. potwierdziły skuteczność podjętych działań. Decyzja została wykonana. W pozostałych skontrolowanych obiektach hotelarskich stwierdza się sukcesywne podnoszenie standardu.

Motele- w ewidencji 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Motel zlokalizowany przy drodze szybkiego ruchu. Budynek parterowy, niepodpiwniczony, podłączony do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Dostępnych jest 15 pokoi zlokalizowanych w trzech częściach budynku. Każdy pokój posiada dostęp do łazienki. Pościel prana jest we własnej pralni, w której zachowany jest prawidłowy obieg bielizny. Urządzenia sanitarne czyste oraz sprawne. Obiekt utrzymany w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym.

Baseny kąpielowe- w ewidencji 3 obiekty: 1 basen sezonowy w Mikołowie, 1 basen sezonowy w Łaziskach Górnych, 1 kryta pływalnia w Mikołowie.

- Basen sezonowy na terenie Ośrodka Rekreacyjnego „Planty” w Mikołowie. Przy niecce basenowej znajdują się dwa natryski zewnętrzne z dopływem bieżącej wody. Ponadto dla korzystających dostępne są dwa boiska do piłki plażowej, boisko wielofunkcyjne oraz boisko do koszykówki. Na terenie ośrodka rozstawione są kosze na odpady. Przy niecce basenowej znajduje się budynek gospodarczo-socjalny, w którym znajdują się toalety, a także pomieszczenia dla ratowników i punkt pierwszej pomocy z umywalką. Przed rozpoczęciem sezonu odmalowano nieckę basenową, brodziki i ławki. Ułożono nowy chodnik prowadzący do brodzików. Obiekt utrzymany we właściwym stanie sanitarno-porządkowym, tereny zielone wykoszone. Ponadto przeprowadzona została kontrola dotycząca oceny bieżącego stanu sanitarnego otoczenia niecki basenowej, sprawności urządzeń sanitarnych oraz utrzymania terenów zielonych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- Basen sezonowy na terenie Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Żabka” w Łaziskach Górnych zlokalizowany jest na rozległych terenach zielonych. Zapewnia możliwość korzystania z kompleksu basenów otwartych, boisk do siatkówki, boiska do beach-soccera, kortów tenisowych, placu zabaw, tarasu słonecznego oraz boiska ze sztuczną nawierzchnią, które w zimie pełni funkcję lodowiska. Dla korzystających z basenu dostępne są przebieralnie oraz toalety.
- Kryta Pływalnia Aqua Plant w Mikołowie w 2025 r. została skontrolowana w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego, w związku z wnioskiem o kontrolę standardów higienicznych w ww. obiekcie, a w szczególności weryfikacji stosowanych środków dezynfekcyjnych do powierzchni w szatniach, prysznicach oraz na terenie basenu. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Zapas i zakres działania stosowanych środków dezynfekcyjnych nie budził zastrzeżeń.

Zarządzający basenami w przypadku wystąpienia przekroczeń w badaniach jakości wody niezwłocznie informują PPIS w Tychach o rodzaju podjętych działań naprawczych. Na wszystkich skontrolowanych basenach w widocznym miejscu umieszczone są informacje dot. jakości wody przeznaczonej do kąpieli.

Domy pomocy społecznej- w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 7 obiektów, przeprowadzono 10 kontroli.

- W Domu Seniora „Salwator Park” w Mikołowie w 2025 r. w celu zwiększenia liczby pomieszczeń dla osób starszych rozpoczęto przebudowę i zmianę sposobu użytkowania byłej części oświatowej na pierwszym i drugim piętrze budynku. Kontrole przeprowadzane w obiekcie w poszczególnych latach wykazują szczególny nacisk na zapewnienie odpowiednich warunków pobytu osób starszych na odpowiednim poziomie, a w szczególności dbałość o czystość.
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże w Mikołowie jest obiektem świadczącym całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym. Wydzielono nowe pomieszczenie do magazynowania odpadów niebezpiecznych, które wyposażono w urządzenie chłodnicze. W 2025 r. rozpoczęto prace polegające na dociepleniu budynku oraz montażu instalacji klimatyzacji w obiekcie. Stwierdza się szczególną dbałość o komfort podopiecznych i utrzymanie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego zajmowanych przez nich pokoi mieszkalnych wraz z sanitariatami i podręcznymi kuchenkami.
- Prywatny Dom Opieki Maria S.C. w Mikołowie zapewnia całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku. W 2025 r. urządzono ogródek letni z altanką, drewnianymi ławami i stołami oraz parasolami. Właściciele obiektu systematycznie przeprowadzają w obiekcie drobne remonty i naprawy.
- W Domu Seniora Herbaciane Popołudnie w Mikołowie przeprowadzono kontrolę w zakresie sprawdzenia nakazów decyzji. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wszystkich punktów decyzji. W zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt utrzymany w należyтым stanie sanitarno-porządkowym.
- Dom Opieki MALWA w Ornontowicach świadczy całodobowe usługi opiekuńczo-bytowe dla pacjentów przewlekle chorych i starszych. Obiekt nie został wyposażony w dźwig osobowy, pensjonariusze korzystają z pokoi zlokalizowanych na parterze. Bieżący stan sanitarno-higieniczny obiektu w trakcie kontroli – bez uwag.
- Dom Pomocy Społecznej w Orzeszu zapewnia całodobową opiekę osobom dorosłym, niepełnosprawnym intelektualnie. Obiekt funkcjonuje w dwóch budynkach tj. dwupiętrowy budynek główny oraz budynek typu hostelowego przeznaczony dla 14 osób. Ponadto, funkcjonuje także budynek terapeutyczny, w którym znajdują się pracownie: komputerowa, ceramiczna, plastyczna i stolarska. Dom pomocy posiada własną pralnię z zachowanym prawidłowym obiegiem bielizny. Drobne prace remontowe i naprawcze wykonywane są w miarę potrzeb. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.
- Klub Seniora w Orzeszu- w obiekcie odbywają się zajęcia oraz spotkania dla seniorów. Stan sanitarno-porządkowy obiektu nie budził zastrzeżeń.

W trakcie kontroli zaobserwowano szczególną dbałość o otoczenie obiektów, które służą jako miejsce wypoczynku dla pensjonariuszy w czasie letnim. Podczas kontroli dodatkowo przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne dotyczące postępowania z bielizną, postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi oraz właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne i odnowy biologicznej i tatuażu – w ewidencji 168 obiektów.

Na terenie powiatu mikołowskiego funkcjonuje 89 **zакладów fryzjerskich**: skontrolowano 27 obiektów, przeprowadzono w nich 32 kontrole, nałożono 2 mandaty karne, każdy na kwotę 200 zł. Kontrole przeprowadzono w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego. Oceniono

sposób postępowania z narzędziami i przyborami fryzjerskimi po obsłudze klienta, zaopatrzenie zakładu w czystą bieliznę, sposób postępowania z odpadami oraz stan sanitarny pomieszczeń. W dwóch zakładach fryzjerskich stwierdzono zły stan sanitarny, w jednym stwierdzono nieprawidłową dezynfekcję narzędzi fryzjerskich oraz brak bieżącej czystości pomieszczeń. Właściciel zakładu został ukarany mandatem karnym w wysokości 200 zł. W drugim zakładzie fryzjerskim w Ornontowicach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i techniczny, który dotyczył:

- brudnej, zanieczyszczonej ścinkami włosów podłogi,
- zakurzonych pojemników na przybory fryzjerskie,
- brudnych, zaśmieconych podłóg na zapleczu, szczególnie w narożach przy szafkach,
- brudnych, zakurzonych myjek i umywalk wraz z armaturą na zapleczu zakładu,
- brudnych ściany i sufitów pomieszczeń zakładu,
- braku dopływu bieżącej, ciepłej wody przy umywalce na zapleczu,
- tapicerek krzeseł przy stanowiskach- splekane z ubytkami,
- wybrzuszonych płytek nad lamperią przy umywalce.

Za nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł i wydano decyzję administracyjną. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono, że właścicielka nie wykonała żadnego z nakazów decyzji, w związku z czym zostało wysłane upomnienie. Kolejna kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wszystkich punktów decyzji.

Zakłady kosmetyczne- w ewidencji 43, skontrolowano 13 zakładów kosmetycznych, przeprowadzono w nich 13 kontroli. W skontrolowanych w 2025 r. salonach kosmetycznych na terenie powiatu mikołowskiego nie stwierdzono nieprawidłowości. Przy obsłudze klientów, w trakcie zabiegów naruszających lub mogących naruszyć ciągłość tkanki używa się sprzętu jednorazowego użycia lub narzędzi sterylnych. Odpady niebezpieczne usuwane są do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie, przecięcie lub do czerwonych worków foliowych odpowiednio oznakowanych. Odpady odbierane są zgodnie z zawartymi umowami przez specjalistyczne firmy. Właściciele zakładów posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z narzędziami powodującymi lub mogącymi powodować naruszenie ciągłości tkanki. Coraz więcej właścicieli wyposaża swoje zakłady w lodówki, w których przechowywane są odpady niebezpieczne do czasu ich odbioru przez specjalistyczną firmę. W zakładach używana jest bielizna jednorazowego i wielorazowego użycia. Bielizna wielorazowa prana jest poza zakładem. W trakcie kontroli oceniono opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz instrukcje postępowania z odpadami. W trakcie kontroli podejmowano działania edukacyjne dotyczące sterylizacji narzędzi, postępowania z odpadami niebezpiecznymi, opracowania procedur postępowania z bielizną czystą i brudną oraz właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella.

Zakłady tatuażu- w ewidencji 1, przeprowadzono 1 kontrolę, skontrolowano 1 obiekt. W skontrolowanym salonie tatuażu nie stwierdzono nieprawidłowości. Właścicielka posiada podpisaną umowę na odbiór odpadów niebezpiecznych, zapewniony jest zapas środków myjących i dezynfekcyjnych, narzędzia do wykonywania tatuażu są wyłącznie jednorazowego użytku. Pomieszczenia utrzymane w należytym stanie sanitarno-porządkowym.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjersko-kosmetycznych- w ewidencji 16 zakładów, skontrolowano 7, przeprowadzono 9 kontroli.

W dwóch zakładach fryzjersko-kosmetycznych w powiecie mikołowskim w trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- pojemniki na odpady komunalne zapełnione, brudne,

- stoliki przy stanowiskach zakurzone,
- posadzki w zakładzie w kątach zanieczyszczone,
- prześcieradła na kozetkach z przebarwieniami,
- w jednym pomieszczeniu ściany zapajęzione.

Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, w trakcie której stwierdzono, że nieprawidłowości zostały usunięte.

W drugim salonie fryzjersko-kosmetycznym w trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono;

- szuflady w stoliku do przechowywania narzędzi i przyborów fryzjerskich wewnątrz zanieczyszczone i brudne,
- blat stolika zanieczyszczony,
- przechowywane na blacie narzędzia (maszynki, grzebienie) z widocznymi ścinkami włosów,
- pojemnik na odpady ustawiony za stanowiskiem fryzjerskim brudny z zewnątrz, zapełniony,
- posadzka bardzo brudna,
- na stanie w zakładzie znajdowały się dwie zniszczone pelerynki do strzyżenia włosów.

Wydano zalecenia pokontrolne. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie uchybień.

Pozostałe skontrolowane salony fryzjersko-kosmetyczne utrzymane były w należytym stanie sanitarno-porządkowym. Przy obsłudze klienta stosowane są narzędzie jednorazowego użytku lub sterylne, sterylizowane w autoklawach, bielizna jednorazowego użytku. Właściciele posiadają podpisaną umowę na odbiór odpadów niebezpiecznych, które do momentu odbioru przechowywane są w odpowiednich warunkach chłodniczych.

Zakłady odnowy biologicznej i tatuażu- w ewidencji 21 obiektów, skontrolowano 5, przeprowadzono 5 kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakładach odnowy biologicznej w ewidencji jest 20 obiektów, skontrolowano 4, przeprowadzono 4 kontrole, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady pogrzebowe- w ewidencji 7 zakładów pogrzebowych, skontrolowano 6 zakładów, przeprowadzono 6 kontroli. Wszystkie skontrolowane zakłady pogrzebowe posiadają podpisane umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór odpadów niebezpiecznych. Na wyposażeniu firm oraz środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich znajduje się odpowiedni asortyment środków dezynfekcyjnych, zapas odzieży ochronnej jednorazowego użytku (kombinezony, rękawiczki, maseczki). W trakcie kontroli zakładów pogrzebowych przeprowadzono kontrole 14 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich spełniają wymagania obowiązujących przepisów prawa. W skontrolowanych samochodach zapewnione są czerwone worki do zbierania odpadów niebezpiecznych, rękawiczki i maseczki jednorazowego użytku. W części przeznaczonej do przewozu zwłok i szczątków ludzkich brak jest miejsc siedzących, podłoga w części przeznaczonej na umieszczenie trumny wykonana jest z materiałów łatwo zmywalnych i umożliwiających mycie i dezynfekcję. Opracowane są instrukcje dotyczące mycia i dezynfekcji oraz prowadzone są zapisy z przeprowadzanych zabiegów mycia i dezynfekcji.

Wszystkie skontrolowane zakłady pogrzebowe utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym.

Domy przedpogrzebowe- w ewidencji 5 obiektów, skontrolowano 5 domów przedpogrzebowych, przeprowadzono 5 kontroli. W jednym z domów przedpogrzebowych w trakcie kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości: ściany i sufity kaplicy do ceremonii

pogrzebowych, pomieszczenia dla księży, w toalecie z odpryskami farby oraz widoczne duże zacieki i szary nalot. Futryny drzwi wejściowych do chłodni skorodowane. Wydano decyzję administracyjną. Pozostałe skontrolowane domy przedpogrzebowe utrzymane były w należytym stanie sanitarno-porządkowym.

Cmentarze- w ewidencji 26 obiektów, skontrolowano 4, przeprowadzono 4 kontrole. Na terenie jednego ze skontrolowanych cmentarzy znajduje się dom przedpogrzebowy, na terenie pozostałych trzech nie ma domów przedpogrzebowych. Alejki na cmentarzu utwardzone. Każdy cmentarz posiada przynajmniej jeden punkt wodny zasilany wodą wodociągową. Wydzielone jest miejsce składowania odpadów, kontenery z podziałem na segregację odpadów. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, pojemniki na odpady komunalne nie były przepełnione.

Obiekty sportowe- w ewidencji 12 obiektów, przeprowadzono 10 kontroli, skontrolowano 7 obiektów sportowych. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łaziskach Górnych wystąpił z prośbą do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach o przedłużenie terminu wykonania nakazów decyzji dla Hali Sportowej w Łaziskach Górnych przy ul. Staszica 31b. Decyzja dotyczyła: doprowadzenia do należytego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitów w Hali Sportowej, w pomieszczeniu z sauną; w pomieszczeniu komunikacyjnym prowadzącym do siłowni, bocznym wejściu do obiektu oraz niewłaściwego stanu technicznego podłogi w siłowni. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydał decyzję prolongującą z terminem realizacji 31.12.2025 r. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wszystkich punktów decyzji. Obiekt oceniono jako dobry.

W kolejnym obiekcie należącym do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łaziskach Górnych tj. w Hali Sportowej przy ul. Ogrodowej 50, w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły uszkodzonych pochwyków i siedzisk w urządzeniach do ćwiczeń oraz splekanych materacy. Natychmiast po przeprowadzonej kontroli administrator poczynił starania polegające na usunięciu tych uchybień. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne. W trakcie kontroli sprawdzającej potwierdzono właściwy stan sanitarny wszystkich urządzeń do ćwiczeń oraz materacy.

Na boisku Orlik w Orzeszu przy ul. Bukowina, które administrowane jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu, w trakcie kontroli sanitarnej stwierdzono, że w jednej z szatni na ścianach wykonanych z paneli PVC widoczne były liczne uszkodzenia i otwory. Pozostałe pomieszczenia, a także boiska i ich otoczenia utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Dyrektor obiektu zobowiązał się do wymiany uszkodzonych paneli. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono, że ściany w szatni zostały pokryte nowymi panelami.

Pozostałe skontrolowane obiekty sportowe utrzymane były w należytym stanie sanitarno-porządkowym.

Apteki- w ewidencji 35, w 2025 r. nie przeprowadzono kontroli.

Targowiska- w ewidencji 3 obiekty, skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Targowisko w Mikołowie zarządzane jest przez Target Zarządca Nieruchomości. Handel odbywa się w 20 murowanych pawilonach podłączonych do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Pojemniki na odpady komunalne zmieszane ustawione są w wiacie śmietnikowej, prowadzona jest segregacja odpadów. Handlujący oraz kupujący korzystają z toalety ogólnodostępnej znajdującej się przy jednym z wejść na targowisko.

Tereny rekreacyjne- w ewidencji 5, przeprowadzono 3 kontrole, skontrolowano 3 obiekty.

- Kąpielisko Mały Staw Starganiec w Mikołowie należy do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Katowicach. Sezon kąpielowy trwał od 1 lipca do 31 sierpnia 2025 r. Kontrolę

przeprowadzono przed sezonem. Wzdłuż ścieżek ustawione zostały ławki, leżaki miejskie oraz kosze do segregacji odpadów. Utworzona została strefa małej gastronomii (foodtrucków). Dla korzystających dostępne są kabiny toaletowe typu TOI-TOI oraz mobilna umywalka, które są serwisowane przez Zakład Zieleni Miejskiej w Katowicach. Na terenie kąpieliska funkcjonują dwa boiska do piłki siatkowej plażowej. Utrzymaniem czystości oraz usuwaniem odpadów zajmują się pracownicy Zakładu Usług Komunalnych w Mikołowie. Obiekt utrzymany w należyтым stanie sanitarno-porządkowym.

Park Planty w Mikołowie składa się z dwóch parków Planty Duże oraz Planty Małe.

- Park Małe Planty w Mikołowie jest parkiem w całości ogrodzonym, posiadającym 4 bramy wjazdowe i jedno przejście dla przechodniów. Alejki utwardzone kostką betonową, na terenie parku funkcjonuje plac zabaw dla dzieci oraz tężnia solankowa. Tężnia zasilana jest solanką dowożoną w cysternach. Obieg wody w tężni jest zamknięty. Administrator przeprowadza przeglądy stanu technicznego placu zabaw i w razie potrzeby wymieniane są uszkodzone elementy.
- Park Duże Planty zlokalizowany przy ul. 3 Maja- na terenie parku funkcjonuje plac zabaw oraz tor saneczkowy dla dzieci. Przeprowadzane są regularne przeglądy i naprawy. Stwierdzono dbałość administratora o utrzymanie terenu oraz regularne koszenie traw.
- Do ewidencji na terenie powiatu mikołowskiego wprowadzono nowy obiekt pod nazwą Rybołówka w Mikołowie przy ul. Kąty. Jest to obiekt usytuowany na rozległych terenach zielonych, na których znajduje się staw rybny, oczko wodne, smażalnia ryb, plac zabaw dla dzieci i toalety. Dodatkową atrakcję stanowi zagroda dla zwierząt. W obiekcie możliwe jest biesiadowanie pod wiatą.

Obiekty kulturalno-rozrywkowe- w ewidencji 7, skontrolowano 2 obiekty, przeprowadzono 2 kontrole. W Domu Kultury w Łaziskach Górnych funkcjonuje sala wystawowa, 5 sal zajęć, balkon oraz trzy kompleksy toalet. Organizowane są różnego rodzaju zajęcia edukacyjne dla dzieci i dorosłych, występy i koncerty. Pomieszczenia utrzymane czysto, urządzenia sanitarne sprawne, dezynfekowane. Obiekt oceniono jako dobry.

Parkingi przy trasach turystycznych- w ewidencji 1, przeprowadzono 1 kontrolę Benefis Sp. z o.o. w Mikołowie- trasa turystyczna zlokalizowana przy drodze szybkiego ruchu DK 81. Dla osób korzystających z trasy oraz kierowców stacjonujących na terenie parkingu dostępna jest restauracja oraz toalety z rozdziałem na część damską i męską. Ponadto kierowcy mają możliwość skorzystania z natrysku i ustępu, który dostępny jest z holu przy restauracji.

Interwencje wpływające do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. W 2025 r. wpłynęło 8 interwencji.

1. Ornontowice- interwencja dotyczyła zakładu fryzjerskiego, w którym nie przestrzegano się podstawowych zasad higieny: brak czystości, brak dezynfekcji narzędzi i przyborów fryzjerskich. W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej potwierdzono zasadność zarzutów zawartych w interwencji. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą z terminem realizacji. W decyzji nakazano doprowadzić do należytego stanu sanitarnego brudne ściany i sufit, zapewnić gładką i łatwo zmywalną powierzchnię krzeseł przy stanowiskach fryzjerskich oraz doprowadzić dopływ bieżącej zimnej i ciepłej wody przy umywalce w pomieszczeniu socjalnym. Na właścicielkę nałożono mandat karny w wysokości 200 zł za rażący brak czystości w obiekcie. Interwencja zasadna.
2. Łaziska Górne- interwencja dotyczyła złych warunków sanitarnych w pomieszczeniach piwnicznych przy ul. Św. Barbary, dziur w ścianach, z których przedostają się szczury. Przeprowadzono kontrolę sanitarną pomieszczeń piwnicznych przy współudziale

przedstawicieli administratora budynku. Podczas kontroli w ogólnodostępnych korytarzach piwnicznych, nie zaobserwowano gryzoni (szczury) ani żywych, ani martwych, jak również nie były widoczne ślady ich bytowania. W korytarzu piwnicznym widoczne były wyłożone trutki na szczury, a zabiegi deratyzacji na zlecenie spółdzielni wykonuje specjalistyczna firma DDD. Posadzki ganków piwnicznych były suche, na ścianach nie był widoczny szary nalot. Widoczne były otwory po wcześniejszych remontach i dziury w ścianach. Ponowna kontrola potwierdziła ich zamurowanie. Interwencja bezzasadna.

3. Orzesze- Interwencja przekazana przez Starostwo Powiatowe w Mikołowie dotycząca skarg mieszkańców na uciążliwości związane z nadmierną mgłą wodną oraz oparami chemicznymi pochodzącymi z działalności bezobsługowej myjni samochodowej. Sprawę przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Urzędu Miasta w Orzeszu. Interwencja nierozpatrywana przez PPIS.
4. Mikołów- uciążliwy hałas w domu jednorodzinnym, powodowany muzyką, piskami i drganiami „uderzającymi w ciało” wydobywającymi się jakby ze ścian w budynku mieszkalnym, przekazany przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Przeprowadzono kontrolę, w trakcie rozmowy i sporządzania protokołu nie były słyszalne żadne dźwięki, hałas, jak również nie były odczuwalne drgania. W związku z powyższym nie przeprowadzono pomiarów hałasu. Interwencja bezzasadna.
5. Łaziska Górne ul. Prusa- interwencja dotycząca występującego odoru i ściekającego płynu po pionowej rurze przechodzącej przez przedpokój w mieszkaniu. Skontaktowano się z kierownictwem Spółdzielni Mieszkaniowej celem uzyskania informacji o zaistniałej sytuacji i podjętych działaniach eliminujących uciążliwości. Ustalono, iż opisana sytuacja miała związek ze zgonem osoby zamieszkującej mieszkanie powyżej. Spółdzielnia w tym samym dniu pisemnie poinformowała o poczynionych działaniach jakie zostały wykonane przez specjalistyczną firmę DDD. Dołączono protokół powykonawczy z wykonanych prac związanych z oczyszczeniem mieszkania po zmarłej osobie oraz mieszkaniu poniżej. W piśmie zobowiązała się do wymiany rury centralnego ogrzewania, po której spływały nieczystości w mieszkaniu interweniującego. Odrębnym pismem spółdzielnia poinformowała o zakończeniu prac. Interwencja zasadna.
6. Mikołów- interwencja dotyczyła przeprowadzenia kontroli dot. standardów higieny w obiekcie Kryta Pływalnia Aqua Plant. Przeprowadzono kontrolę sanitarną przy współudziale przedstawiciela Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mikołowie. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, obiekt utrzymany w czystości. Zwrócono szczególną uwagę na stosowane środki do dezynfekcji. Mycie i dezynfekcja przeprowadzana jest codziennie kilka razy przez osoby zajmujące się utrzymaniem czystości. Wszystkie środki dezynfekcyjne i myjące przechowywane są w oryginalnych opakowaniach, posiadają aktualną datę przydatności do użycia. Interwencja bezzasadna.
7. Orzesze- interwencja w Ośrodku Terapii Nerwic dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Mikołowskiej 208 dot. występowania pleśni w łazienkach oraz niskiego poziomu czystości i podawania leków w kubeczkach jednorazowego użytku wielokrotnie. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która nie wykazała żadnych nieprawidłowości. Stan sanitarny w obiekcie nie budził zastrzeżeń. W gabinecie zabiegowym przechowywane są kubki jednorazowe na lekarstwa z dużym zapasem. Interwencja bezzasadna.
8. Mikołów- interwencja dotycząca nieporządku w śmietniku zlokalizowanym przy budynku mieszkalnym przy ul. Żwirki i Wigury 31. Przeprowadzono kontrolę sanitarną przedmiotowego śmietnika w zakresie oceny stanu sanitarnego przy współudziale przedstawicieli administratora tj. Zakładu Gospodarki Lokalowej w Mikołowie. W trakcie kontroli stwierdzono, iż pojemniki w dwóch sekcjach śmietnika są zapełniane częściowo, na podłożu śmietnika nie stwierdzono zalegających odpadów. W części składowania odpadów

wielkogabarytowych ustawione były tego typu odpady oraz pojemnik na zużyte oleje, przy którym posadzka z oznakami przebarwienia. Administrator zobowiązał się do dodatkowego wzmoczonego nadzoru nad śmietnikiem oraz poinformował, iż w najbliższym czasie rozważona zostanie kwestia dorobienia dodatkowych wkładek i dorobienia kluczy celem zamknięcia śmietnika. Interwencja bezzasadna.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia i wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji.

W 2025 r. ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Do zadań własnych gminy zgodnie z cytowaną Ustawą należy zbiorowe zaopatrzenie w wodę. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się w poszczególnych gminach przedsiębiorstwa wodociągowe. W 2025 r. na terenie powiatu mikołowskiego wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi dostarczały 4 przedsiębiorstwa wodociągowe:

- Mikołów- Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kolejowej 4 w Mikołowie. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Sołectwa Bujaków, Paniowy, Śmiłowice, Borowa Wieś, Mokre zaopatrywane są w wodę mieszaną tj. wodę powierzchniową kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach oraz z ujęcia podziemnego zlokalizowanego w Śmiłowicach należącego i nadzorowanego przez Zakład Inżynierii Miejskiej;
- Ornontowice- Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 26 w Ornontowicach;
- Łaziska Górne, Wiry i Orzesze- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach. Mieszkańcy gmin zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach;
- Orzesze-Rybówka- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Nowy Dwór 20 w Czerwionce-Leszczynie. Mieszkańcy Orzesza-Rybówki zaopatrywani są w wodę pochodzenia podziemnego z ujęcia w Bełku.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi monitoring jakości wody w celu oceny jej zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz analizuje możliwe zagrożenia zdrowotne wynikające z przekroczeń wartości parametrycznych i czasu ich występowania. W ramach monitoringu jakości wody pobierane są próbki do badań laboratoryjnych, zgodnie z harmonogramem kontroli urzędowych oraz próbki dodatkowe wynikające z bieżących potrzeb na przykład związane z interwencjami mieszkańców.

Badania jakości wody realizowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej były zgodnie z ustalonymi rocznymi „Harmonogramami pobierania próbek wody” z częstotliwością określoną w przywołanym powyżej rozporządzeniu.

Próbki wody pobierane były głównie z punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej (punktów zgodności) oraz w stacjach uzdatniania wody (woda uzdatniona).

Przedsiębiorstwa wodociągowe przekazują do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach sprawozdania z badań, które wykonywane były w akredytowanych laboratoriach posiadających system jakości badań wody zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej badane były w laboratoriach:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach i Bielsku-Białej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach,

- Centrum Badań i Dozoru Sp. z o.o. z siedzibą w Łędzinach,
- Wydziału Badania Wody należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach odpowiednio w: Laboratorium Katowice, Laboratorium Goczałkowice, Laboratorium Maczki w Sosnowcu,
- SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła zastrzeżeń, w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających wodę. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia czyli jest zdatna do spożycia jeśli spełnia określone wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz brak agresywnych właściwości korozyjnych.

W 2025 r. nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu.

Pływalnie / baseny kąpielowe

W powiecie mikołowskim znajdują się 3 obiekty: 1 Kryta Pływalnia Aqua Plant w Mikołowie, 2 baseny sezonowe: w Mikołowie i Łaziskach Górnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W 2025 r. zarządzający pływalniami wykonywali badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie przeprowadzone badania jakości wody na pływalniach były realizowane przez laboratoria, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji.

Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do PPIS w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze, a informacje na ten temat przekazywali na bieżąco Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Tychach.

Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane w odpowiednich rejestrach. Na tej podstawie oraz na podstawie wykonanych własnych badań laboratoryjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydawał zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni. Zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną w 2025 r.

Kąpieliska:

W dniu 5 maja Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt uchwał Rady Miejskiej w Mikołowie w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Mikołów na 2025 r. oraz ustalenia sezonu kąpielowego w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia 2025 r.

Organizatorem Kąpieliska Mały Staw Starganiec w Mikołowie był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach (MOSiR) przy ul. Nałkowskiej 10 a w Katowicach.

MOSiR w Katowicach w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach ustalił harmonogram pobierania próbek wody w sezonie z kąpieliska w ramach kontroli wewnętrznej. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w ramach kontroli urzędowej upoważnieni pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach w dniu 23 czerwca dokonali oceny wizualnej kąpieliska oraz pobrali próbkę wody do badań. Na podstawie otrzymanych wyników badań laboratoryjnych próbki wody oraz oceny wizualnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpiei zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei.

W sezonie letnim w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobierał próbki wody zgodnie z harmonogramem oraz dokonywał oceny wizualnej. Wszystkie próbki spełniały wymagania zawarte w ww. rozporządzeniu, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach, w każdym z tych przypadków stwierdził przydatność wody do kąpiei. Orzeczenia każdorazowo wysyłane były do organizatora kąpieliska oraz Burmistrza Miasta Mikołów, jak również na bieżąco wszelkie zmiany uzupełniane były w serwisie kąpieliskowym. Kąpielisko było otwarte przez cały czas trwania sezonu kąpielowego do dnia 31 sierpnia 2025 r.

Wnioski

Sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej przyczynia się do ciągłej poprawy warunków świadczenia usług. Na przestrzeni ostatniego roku nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej, wyniki jednoznacznie wskazują na poprawę stanu technicznego i sanitarnego nadzorowanych obiektów oraz wysokiego poziomu świadczonych usług. Wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności pomieszczeń, zmiany wystroju wnętrz, wyposaża swoje obiekty w nowoczesne, dobrej jakości materiały sprząty i urządzenia, co idzie w parze z wymaganiami technicznymi i sanitarnymi określonymi w obowiązujących aktach prawnych. We wszystkich skontrolowanych obiektach dodatkowo sprawdzano czy obowiązuje w nich zakaz palenia, czy umieszczone są znaki graficzne dotyczące zakazu palenia oraz czy zakaz ten jest przestrzegany zarówno przez pracowników jak i klientów.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania i pomiary w zakresie próbek wody, próbek kału i wymazów z kału w kierunku nosicielstwa i zakażeń jelitowych, badania próbek biologicznych wskaźników kontroli skuteczności sterylizacji.

Zadania te realizowane są odpowiednio w dwóch sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL-KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL-B).

Laboratorium PSSE w Tychach posiada odpowiednie do zakresu wykonywanych badań pomieszczenia. Tam gdzie jest to wymagane ze względu na wpływ na ważność wyników, warunki środowiskowe są monitorowane, kontrolowane i rejestrowane zgodnie z odpowiednimi specyfikacjami lub metodami badawczymi. Kontrola warunków środowiska polega np. na pomiarze temperatury, wilgotności, sprawdzaniu mikrobiologicznej czystości powietrza i powierzchni.

Stosowane do badań wyposażenie pomiarowe jest prawidłowo nadzorowane poprzez wzorcowanie zewnętrzne w kompetentnych akredytowanych laboratoriach wzorcujących, sprawdzanie wewnętrzne, modernizację i konserwację. W miarę potrzeb i możliwości laboratorium jest na bieżąco doposażane w nowoczesny sprzęt.

Oddział Laboratoryjny ma wdrożony i funkcjonujący system zarządzania zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w VI cyklu akredytacji.

Aktualny zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA: www.pca.gov.pl, w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

Oddział Laboratoryjny dąży do osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań i usług świadczonych klientom, który pozwala na uzyskanie ważnych dla klientów wyników, spełnienia oczekiwań i wymagań klientów, a także organów stanowiących i organizacji udzielającej uznania.

Badania wykonywane są zgodnie z ustalonymi i wyspecyfikowanymi metodami z zastosowaniem dobrej (profesjonalnej) praktyki laboratoryjnej opartej na doświadczeniu zawodowym personelu oraz bieżącym wewnętrznym i zewnętrznym potwierdzaniu ważności wyników. Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby zawsze były przestrzegane prawa klientów, bezstronność i poufność wszelkich informacji oraz aby była zachowana integralność systemu zarządzania podczas planowania i wdrażania zmian. Ponadto Oddział Laboratoryjny systematycznie na bieżąco identyfikuje i rozpatruje ryzyka oraz szanse związane z działalnością laboratoryjną.

Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

W 2025 r. wykonywane były badania wody dla obszaru działania PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach oraz badania kału, wymazów z kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim.

Łączną liczbę i kierunki badań dla ww. obszaru działania PSSE przedstawia poniższa tabela.

Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
Sekcja Badań Higieny Komunalnej i Środowiska	Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpieli (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe) obejmujące: PARAMETRY FIZYCZNE: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny. PARAMETRY CHEMICZNE: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo. PARAMETRY BAKTERIOLOGICZNE: Bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki, Gronkowce koagulazo-dodatnie, Legionella, ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa	2871	7655
Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń	BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. CHORZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. OZDROWIENICY – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych. NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella. STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella. KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli. BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella. BADANIE WSKAŹNIKÓW BIOLOGICZNYCH kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i sterylizatorach (Sporal S). BADANIE W KIERUNKU PASOŻYTÓW PRZEWODU POKARMOWEGO - wykrywanie i różnicowanie jaj, cyst i członów pasożytów przewodu pokarmowego w kale, jaj pasożytów przewodu pokarmowego w wymazie z fałd okołoodbytniczych oraz wykrywanie obecności w kale antygenu Giardia lamblia metodą immunochromatograficzną. BADANIA WIRUSOLOGICZNE kału w kierunku rotawirusów i adenowirusów.	13029	146053

Tabela nr 9. Liczba badań, liczba oznaczeń

5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

W powiecie mikołowskim w 2025 r. nadzorem bieżącym w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, wprowadzania do obrotu jak również stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin oraz wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych objęte były 243 podmioty gospodarcze. W zakładach tych zatrudnionych było 14691 pracowników.

W minionym roku przeprowadzono 108 kontroli w 73 obiektach. Podczas większości kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, wydanych zostało 36 decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje zawierały 230 nakazów. Nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego.

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 2 kontrole oraz nałożono karę pieniężną w wysokości 5000 zł za nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

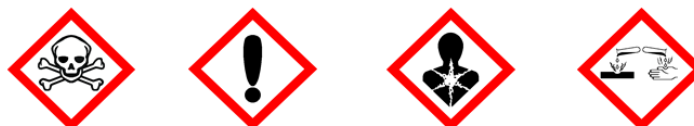
Wykres nr 9. Stwierdzone nieprawidłowości

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

W 2025 r. przeprowadzono sezonowe akcje kontroli rynku, skupione na produktach biobójczych obecnych na rynku i przeznaczonych wyłącznie dla użytkownika profesjonalnego oraz produktach biobójczych stosowanych w konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych. Przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu oraz 2 kontrole wobec udostępniających na rynku przedmiotowe produkty biobójcze. Stwierdzono uchybienia w oznakowaniu 1 produktu biobójczego.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono w 29 zakładach pracy w zakresie: pyłu węgla kamiennego, pyłu mąki, hałasu, drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne, mikroklimatu gorącego, czynników chemicznych: krzemionki krystalicznej frakcja respirabilna, manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn frakcja respirabilna. W warunkach tych pracowało 3769 osób, w tym głównie w górnictwie węgla kamiennego.

Choroby zawodowe

W 2025 r. stwierdzono 8 chorób zawodowych w 2 zakładach pracy, były to pylice płuc górników kopalń węgla.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu mikołowskiego nie stwierdzono obiektów, w których są wytwarzane lub wprowadzane do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Wnioski

W kopalniach węgla kamiennego występuje w środowisku pracy narażenie na pyły węgla zawierające krzemionkę krystaliczną, które są przyczyną chorób zawodowych- pylic płuc górników kopalń węgla (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej). Większość stwierdzanych w zakładach pracy nieprawidłowości dotyczyło niewłaściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub pomieszczeń pracy. Równie często stwierdzano nieprawidłowości w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Stwierdzano także brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy oraz nieprzestrzeganie przepisów prawa w zakresie stosowania lub wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 116 placówek nauczania i wychowania z powiatu mikołowskiego. Placówki objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono 68 kontroli bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych. Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności złego stanu technicznego sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeń przeznaczonych do pobytu dzieci i młodzieży.

W 2025 r. nie wszczęto postępowania administracyjnego dotyczącego nieprawidłowego stanu technicznego w placówkach. Wystosowano natomiast 2 decyzje zmieniające termin nałożonych na stronę obowiązków.

Rodzaj placówki oświatowej	Liczba
Żłobki i kluby dziecięce	16
Przedszkola i punkty przedszkolne	38
Szkoły Podstawowe	29
Licea Ogólnokształcące	2
Zespoły Szkół (w tym specjalne)	8
Placówki wsparcia dziennego	8
Placówki wychowania pozaszkolnego	15

Tabela nr 10. Placówki objęte nadzorem

Stan sanitarny opracowano na podstawie analizy wyników uzyskanych podczas prowadzenia bieżącego nadzoru nad placówkami, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach. Przedmiotem czynności prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, nad stanem technicznym boisk szkolnych oraz placów zabaw w przedszkolach,
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież,
- ocena warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,

- nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach,
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- ocena warunków prowadzenia dożywiania dzieci i młodzieży,
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ocena procesu nauczania-uczenia się w szkołach podstawowych,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Żłobki

Szczególną uwagę poświęcono placówkom przeznaczonym dla najmłodszych dzieci, które zapewniają opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, gwarantują właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną. Prowadzą zajęcia zabawowe z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwy do wieku. Opiekę najmłodszym zapewniono łącznie w 16 placówkach. Skontrolowano 5 żłobków, w których przebywało 271 dzieci. Stan techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe. W 2025 r. wydano 1 decyzję określającą maksymalną liczbę dzieci w żłobkach.

Przedszkola

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego. W 2025 r. PPIS w Tychach nadzorował 38 przedszkoli. Skontrolowano 24 placówki, do których zapisanych było 2112 dzieci.

Większość skontrolowanych przedszkoli funkcjonowało w budynkach przystosowanych do tego celu. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci utrzymane były w należytej czystości i porządku. Przyległe tereny placów zabaw były ogrodzone i utrzymane w czystości. Przedmiotem kontroli terenów rekreacyjnych i placów zabaw był stan sanitarno-techniczny urządzeń, w tym posiadanie certyfikatów zgodności z normami, sposób zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci, umieszczanie czytelnych i kompletnych regulaminów oraz posiadanie harmonogramów napraw i kontroli. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość wymiany piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem.

Szkoły

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 29 szkół podstawowych, 8 zespołów szkół (2 zespoły szkolno-przedszkolne, 3 zespoły szkół specjalnych oraz 3 zespoły szkół ponadpodstawowych), 2 licea ogólnokształcące. Skontrolowano 34 szkoły przeprowadzając w nich łącznie 60 kontroli sanitarnych.

Budynki szkół przystosowane są do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Co roku w tych placówkach przeprowadzane są bieżące prace remontowe, poprawiane są warunki pracy/nauki uczniów.

W większości szkoły prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednozmianowym. Zajęcia odbywające się w szkołach w systemie dwuzmianowym dotyczą głównie klas I – III. Wszystkie nadzorowane placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, 5 placówek posiada zbiornik bezodpływowy (szambo).

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwracano

na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego.

Warunki do utrzymania higieny osobistej

W większości skontrolowanych szkół zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk bądź ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Ponadto w 12 skontrolowanych placówkach stwierdzono brak zachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych (zbyt mała ilość oczek ustępowych lub umywalk do rąk względem ilości uczniów w szkole z podziałem na dziewczęta i chłopcy).

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2025 r. prowadzono nadzór nad warunkami w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiając ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk. W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. Zmniejszyła się ilość posiadanych przez szkoły substancji chemicznych, na rzecz wykorzystywania podczas zajęć form wizualnych (programy multimedialne).

Dożywianie dzieci i młodzieży

Pierwsze lata życia są pod kątem żywienia bardzo ważne z dwóch powodów: to okres największego wzrostu i rozwoju organizmu, ale także czas, w którym kształtują się późniejsze upodobania i nawyki żywieniowe. Odpowiednie odżywianie wpływa na zdolności poznawcze, koncentrację, a także zdolności uczenia się.

Prowadzono ocenę dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej. Na terenie powiatu mikołowskiego 31 szkół prowadziło dożywianie w formie posiłków jednodaniowych lub dwudaniowych, z których korzystało 7197 uczniów.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci

Ergonomia stanowiska pracy uczniów jest bardzo ważna. Każde nieodpowiednie dobranie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie dzieci i młodzieży, wyniszczając układ mięśniowo-kostny, powodując zbyt duże zmęczenie i skrzywienie kręgosłupa. Stanowiska pracy, z których dzieci i uczniowie korzystają przez znaczną część dnia w szkole ma istotny wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy. Ergonomiczne stanowisko pracy ucznia podlega wymaganiom określonym w Polskiej Normie:

Wzrost dziecka w mm	Wysokość podkolanowa w mm	Wysokość płyty roboczej w mm	Wysokość siedziska w mm	Numer mebli	Kolor (kolor stelaża)
800-950	200-250	400	210	0	Biały
930-1160	250-280	460	260	1	Pomarańczowy
1080-1210	280-315	530	310	2	Fioletowy
1190-1420	315-355	590	350	3	Żółty
1330-1590	355-405	640	380	4	Czerwony
1460-1765	405-435	710	430	5	Zielony
1590-1880	435-485	760	460	6	Niebieski
1740-2070	485+	820	510	7	Brązowy

Tabela nr 11. Dobór mebli szkolnych do wzrostu ucznia

W 2025 r. dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów. Pomiary przeprowadzono w 4 przedszkolach oraz w 2 szkołach podstawowych. Pomiarami objęto 16 grup przedszkolnych, w których zmierzono 268 dzieci- z czego 62 dzieci korzysta z mebli niedostosowanych do swojego wzrostu oraz 12 klas szkoły podstawowej, w których zmierzono 188 uczniów- z czego 103 uczniów siedziało w niedostosowanych do swojego wzrostu meblach szkolnych. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i nauczycieli.

W 2025 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Tychach przeprowadzili badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Badaniu zostali poddani uczniowie 2 szkół podstawowych, w których badaniem objęto uczniów z 12 oddziałów. Zważono 232 tornistry/plecaki, z czego 25 przekraczało 15% masy ciała. Analiza przeprowadzonych badań wykazała przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistra w 7 oddziałach.

Badania miały na celu oszacowanie skali istniejącego problemu dotyczącego zbyt ciężkich tornistrów i ustalenie rzeczywistego obciążenia uczniów szkół podstawowych.

Wszystkie placówki, w których przeprowadzono ważenie otrzymały pisemną analizę wyników z zaleceniami dla rodziców i nauczycieli.

Profilaktyczne opieka zdrowotna w szkołach

Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na to, czy gabinet spełniał wymogi dotyczące: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej wody oraz mydła w płynie, ręczników jednorazowego użytku, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg pomieszczeń (umożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni). W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi. Gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny. Nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarnego w żadnym z kontrolowanych gabinetów.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2025 r. zimowy i letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był w miejscu zamieszkania. Jego celem było zapewnienie opieki i rekreacji dzieciom pozostającym w mieście. Przeprowadzono 30 kontroli stanu sanitarnego placówek organizujących wypoczynek. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano m.in. na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń,
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych oraz zapewnienie środków do utrzymania higieny osobistej,
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez uczestników wypoczynku.

W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 1034 uczestników skontrolowano 14 turnusów wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania, 1 turnus wypoczynku w formie wyjazdowej oraz 1 turnus wypoczynku pod namiotami. Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 510 uczestników, skontrolowano 14 turnusów wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania.

Przebieg wypoczynku na terenie działania PPIS w Tychach odbywał się we właściwych warunkach, gwarantujących higieniczny i bezpieczny pobyt dzieci i młodzieży, nie odnotowano rażących uchybień sanitarnych oraz przypadków chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych.

Wnioski

Prowadzony nadzór w roku 2025 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie. Z przeprowadzonych pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych wynika małe zainteresowanie ze strony wychowawców/nauczycieli w kwestii właściwego wyboru stanowiska pracy ucznia (odpowiedni rozmiar mebla do wzrostu ucznia). W związku z powyższym istnieje konieczność prowadzenia działań edukacyjnych wśród dyrektorów i kadry pedagogicznej placówek zmierzających do podniesienia świadomości w tym zakresie. W związku ze zwiększającą się liczbą zgłoszeń przypadków zawaśnienia i zagnidzenia w placówkach oświatowo-wychowawczych istnieje konieczność prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania szerzeniu się chorób pasożytniczych.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował 3 projekty planów zagospodarowania przestrzennego oraz 2 plany ogólne opracowanych dla terenów położonych w powiecie mikołowskim. Dla kolejnego planu ogólnego uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku 1 planu uznano za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydano uzgodnienie. Dążono do takiego kształtowania struktury przestrzennej oraz przeznaczenia terenów, aby w sposób racjonalny i zrównoważony godzić interesy i potrzeby rozwojowe gminy i jej mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych z wymogami ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W roku 2025 organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla 8 przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w 1 przypadku wyrażono opinię o potrzebie przeprowadzenia takiego postępowania określając jednocześnie zakres raportu.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ administracji zwrócił się o zaopiniowanie warunków realizacji dla 1 przedsięwzięcia – przebudowa/modernizacja oczyszczalni ścieków Centrum w Mikołowie wraz z budową systemu przeróbki osadów ściekowych.

Przy uzgadnianiu przedsięwzięć zwracano uwagę na konieczność zapewnienia ludziom, przebywającym w sąsiedztwie inwestycji, odpowiednich warunków życia poprzez m.in.: zabezpieczenie przed występującą uciążliwością hałasu, zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczenia powietrza oraz wód powierzchniowych i podziemnych, jak i właściwą gospodarką odpadami na etapie ich realizacji, eksploatacji oraz likwidacji.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa również prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego.

W roku ubiegłym uzgodniono 12 projektów architektoniczno-budowlanych m.in. projekty gabinetów lekarskich, niepublicznej szkoły podstawowej, kuchni i zaplecza kuchennego w budynku szkoły, budynków usługowych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

W roku 2025 na terenie powiatu mikołowskiego dokonano ogółem 32 odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów znalazły się m.in. sklepy spożywcze, lokale gastronomiczne, kuchnia w budynku ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczego, przedszkola, rozbudowa szkoły oraz obiekty usługowo-produkcyjne i magazynowe.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

Stwierdzić należy, że część obiektów, których zakończenie realizacji zostało zgłoszone nie spełniało wszystkich wymagań z zakresu wymagań sanitarno-higienicznych. Często obiekty nie były przygotowane do odbioru z uwagi na trwające w nich prace budowlano-wykończeniowe.

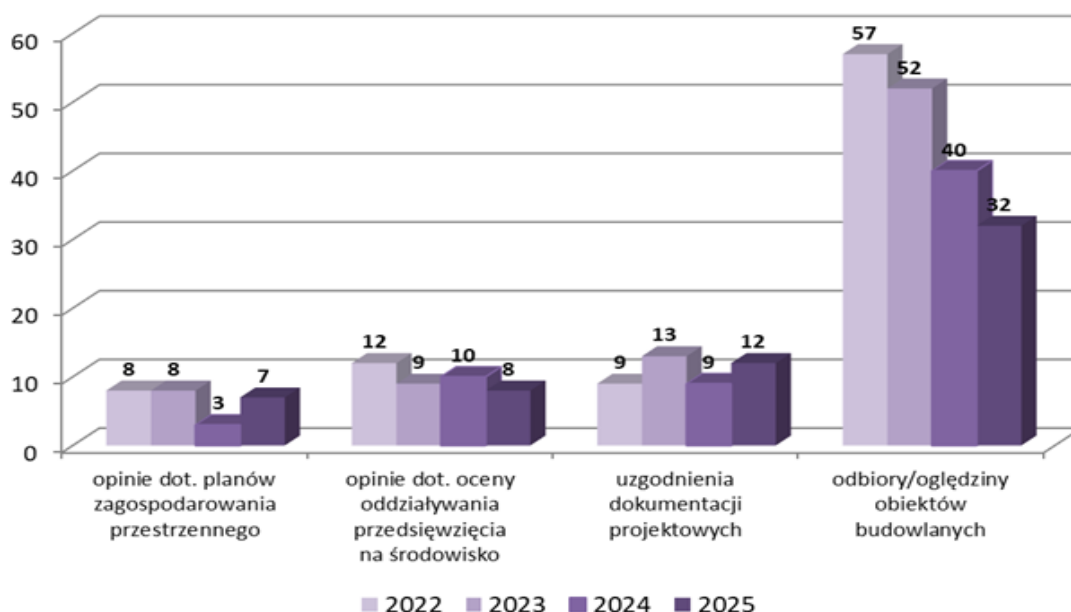
Niejednokrotnie wydanie pozytywnej opinii możliwe było dopiero po wyeliminowaniu przez inwestorów nieprawidłowości i uchybień stwierdzanych w trakcie oględzin obiektów.

Prowadzone były również działania informacyjno-edukacyjne dotyczące prawidłowego utrzymania systemów wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej i klimatyzacji, instalacji wodociągowej oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w obiektach budowlanych.

Po dokonaniu odbioru nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

Opinie dot. planów zagospodarowania przestrzennego	7
Opinie dot. oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	8
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	12
Odbiory/oględziny obiektów budowlanych	32

Tabela nr 12. Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2025

Wykres nr 10. Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2022 - 2025

Wnioski

Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa także prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowych obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług.

8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA

W roku 2025 Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w dużej mierze skupiała się na propagowaniu kampanii informacyjnych, realizacji warsztatów i prelekcji na temat zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, unikania używek. Opracowywano materiały edukacyjne celem zamieszczania w mediach społecznościowych. Dużą uwagę poświęcono tematyce szczepień ochronnych, co wynika z ich kluczowej roli w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz z faktu, że stały się one przedmiotem intensywnej debaty publicznej i społecznej w ostatnich latach.

Realizowano i koordynowano 12 programów edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców- od przedszkoli do szkół ponadpodstawowych. Odbiorcami tych działań byli zarówno uczniowie, dzieci oraz ich rodzice i opiekunowie.

W roku 2025 dyrektorom przedszkoli i szkół przedstawiono ofertę programową (tabela nr 13).

RODZAJ PLACÓWKI	TYTUŁ PROGRAMU	OPIS PROGRAMU
Przedszkole	Czyste powietrze wokół nas	program antytytoniowej edukacji zdrowotnej
	Klub Zdrowego Przedszkolaka	promowanie zdrowego stylu życia
	Skąd się biorą produkty ekologiczne	zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych
Szkola podstawowa	Bieg po zdrowie	program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów IV klas
	Smak życia czyli debata o dopalaczach	dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat nowych substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami
	Trzymaj Formę!	edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki
	Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami	profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji
Szkola ponadpodstawowa	ARS, czyli jak dbać o miłość?	ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie

	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS
	Podstępne WZW	upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B, C
	Wybierz Życie – Pierwszy Krok	poprawa świadomości uczniów w zakresie profilaktyki wirusa HPV i raka szyjki macicy
	Znamie! Znam je?	upowszechnienie wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Tabela nr 13. Interwencje programowe realizowane przez PSSE w Tychach

Poza działalnością programową realizowano działania nieprogramowe, takie jak akcje prozdrowotne i kampanie. Akcje profilaktyczne skutecznie zwiększają wiedzę na temat znaczenia szczepień ochronnych, zasad higieny, zagrożeń wynikających ze szkodliwości palenia i używania środków psychoaktywnych. Działania nieprogramowe, które skierowano do ogółu społeczeństwa prezentuje tabela nr 14. Przedsięwzięcia tego typu realizowane były poprzez udostępnianie materiałów graficznych w mediach społecznościowych PSSE w Tychach oraz prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych w różnego typu podmiotach m.in. przychodniach, aptekach, szkołach rodzenia. Aktywna promocja akcji odbywała się poprzez organizację stoisk profilaktycznych, a także prowadzenie warsztatów i pogadanek.

RODZAJ INTERWENCJI	NAZWA DZIAŁANIA
KAMPANIA	EFSA: PlantHealth4Life, #Safe2EatEu
	Kampania społeczna dot. szczepień ochronnych przeciw HPV
	Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach
	Zaszczep w sobie chęć szczepienia
	Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!
AKCJA	Bezpieczne ferie 2025
	Bezpieczne wakacje 2025
	Profilaktyka zatruć grzybami („Bezpieczne grzybobranie”)
	Lekki tornister
	Łap słońce z głową
	profilaktyka szkodliwości palenia tytoniu, w tym „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”,
	Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy, #Lekcja kleszczoochrony
	Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia
	profilaktyka grypy
	profilaktyka wszawicy
	Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach/ Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
	Światowy Dzień Zdrowia
	Wirusoochrona
	#Wybierz zdrowie
	„Jedno szczepienie – podwójna ochrona”

Tabela nr 14. Interwencje nieprogramowe realizowane przez PSSE w Tychach

W ciągu roku realizowano następujące działania promocyjno-edukacyjne:

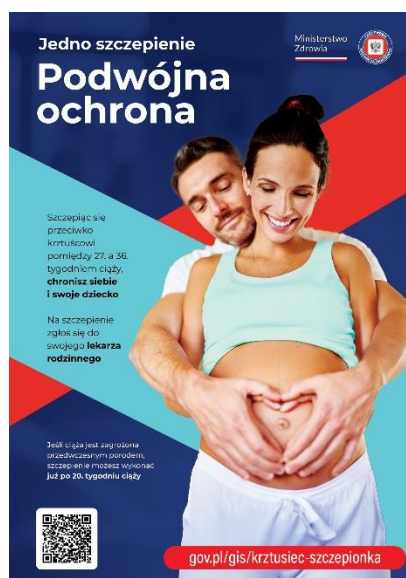
„Bezpieczne Ferie 2025”

W okresie ferii zimowych na terenie województwa śląskiego realizowana była akcja „Bezpieczne Ferie 2025”. W dniu 20 lutego wraz z funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie edukowano uczestników półkolonii w Centrali i Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łaziskach. Podczas warsztatów przypomniano podstawowe zasady bezpieczeństwa związane z zimową aktywnością, tak aby czas ferii przebiegł bez wypadku, kontuzji czy przeziębienia. Edukowano w zakresie dostosowania ubioru do panującej pogody, zasad bezpiecznej zabawy zimą, higieny osobistej. Mikołowski policjant przypomniał o zasadach bezpieczeństwa podczas zimowego wypoczynku, poruszania się w ruchu drogowym i w Internecie. W praktycznej części zajęć dzieci rozwiązywały krzyżówki, wykreślanki oraz karty pracy związane z tematyką zdrowia.

„Jedno szczepienie – podwójna ochrona”

W trosce o zdrowie kobiet i dzieci zorganizowano spotkanie online Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z przedstawicielami lokalnych mediów. Dotyczyło ono nagłośnienia akcji bezpłatnych szczepień przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. PPIS w Tychach przedstawił rosnące dane statystyczne zachorowań, drogi zakażenia oraz towarzyszące objawy. Podkreślił, że szczególną grupą narażoną na zachorowanie są noworodki i niemowlęta, stąd apel do kobiet w ciąży, by skorzystały z możliwości bezpłatnego szczepienia przeciw krztuścowi. Uczestników spotkania poproszono o nagłośnienie akcji w lokalnych mediach: portalach internetowych, prasie. Ponadto podjęto działania profilaktyczne poprzez oplakatowanie aptek, szkół rodzenia oraz podmiotów leczniczych.

„Europejski Tydzień Szczepień”

Z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień przeprowadzono akcję edukacyjną w Przychodni Wielospecjalistycznej w Mikołowie. Zorganizowano stoisko promocji zdrowia, na którym udzielano informacji na temat m.in. szczepień ochronnych, zagrożeń związanych z kleszczami, kontroli znamion i ochrony skóry przed promieniowaniem UV. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem pacjentów.

Akcja „Bezpieczne wakacje”

Podczas wakacji promowano akcje „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, „Łap słońce z głową” i „Wybierz zdrowie”. Z uczestnikami półkolonii organizowanych w Domku Harcerskim w Mikołowie rozmawiano o tym, gdzie można spotkać kleszcze, jak się przed nimi chronić i dlaczego warto po każdej wycieczce dokładnie obejrzeć swoje ciało. Dzieciom zwrócono uwagę na formy bezpiecznego i wartościowego spędzania czasu wolnego od szkoły. Uczestnicy spotkania wzięli również udział w „Ścieżce zdrowia”. Zadania jakie mieli do wykonania uczestnicy miały charakter określonej aktywności fizycznej. Wśród zadań pojawiły się także pola z poleceniami teoretycznymi. Dodatkowo przeprowadzono z dziećmi pogadanki nt. ochrony przed słońcem, zachowań podczas upałów. Dystrybuowano tematyczne karty pracy, kolorowanki i zakładki do książki. Podobne zajęcia odbyły się na półkoloniach organizowanych przez Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie.

Warsztaty edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące tematyki sezonowych chorób infekcyjnych oraz rozsądnego stosowania antybiotyków przedstawiono dzieciom z Przedszkola nr 4 im. Złotego Pantofelka w Mikołowie. Przeprowadzono burzę mózgów dotyczącą zasad dbania o swoje zdrowie, przećwiczono technikę mycia rąk, omówiono zasady higieny osobistej i otoczenia. Uświadamiano o konieczności pozostania w domu, w razie osłabienia, przeziębienia, a także o roli odżywiania, aktywności fizycznej oraz hartowania dla utrzymania zdrowia. Przedszkolaki chętnie dzieliły się swoimi przemyśleniami i sytuacjami dotyczącymi zdrowienia w trakcie choroby.

Wojewódzka akcja „Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia” cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów. Warsztaty zrealizowano w Szkole Podstawowej nr 12 im. Józefa Janika w Mikołowie. Tematyka dotyczyła zagrożeń związanych ze szkodliwością używania substancji psychoaktywnych. Młodzież zapoznano z działaniem uzależnienia, konsekwencjami zdrowotnymi wynikającymi z przyjmowania środków psychoaktywnych oraz omówiono czynniki chroniące przed wchodzeniem w zachowania ryzykowne. Ćwiczenia z użyciem alko- i narkogogli przeprowadzono wśród uczniów klas 7-8. Podobne zajęcia odbyły się w Szkole Podstawowej nr 6 im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Mikołowie.

Stoiska profilaktyczne

W dniu 19 września podczas Finału *IX Mikołowskich Dni Seniora* Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej zorganizowała stoisko informacyjno-edukacyjne, na którym dostępne były materiały edukacyjne. Na stoisku prowadzono rozmowy na temat ochrony przed kleszczami, bezpiecznego grzybobrania, szczepień ochronnych. Dystrybuowano materiały profilaktyczne dot. zdrowego stylu życia.

W dniu 3 października odbyła się *IV Śląska Konferencja Senioralna* w Łaziskach Górnych, na której stoisko przygotowane przez pracowników PSSE w Tychach cieszyło się dużym zainteresowaniem. Podczas wydarzenia seniorzy mieli okazję skorzystać z cennych porad dotyczących m.in. szczepień ochronnych, profilaktyki chorób odkleszczowych, negatywnych skutków palenia tytoniu oraz sposobów wzmacniania odporności w sezonie jesienno-zimowym.

„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”

W ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS” realizowano wojewódzką akcję pt. „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”. W działania włączyło się 17 szkół ponadpodstawowych z terenu nadzorowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Dla młodzieży zostały zorganizowane zajęcia profilaktyczne przeprowadzone przez nauczycieli, pedagogów, psychologów i pielęgniarki. Edukacją objęto 2427 uczniów. W ramach tej inicjatywy w szkołach odbywały się konkursy, pogadanki, tworzone tematyczne plakaty i gazetki.

„Lekcja wirusoochrony”

Akcję informacyjno-edukacyjną pt. „Lekcja wirusoochrony” realizowało 27 szkół podstawowych z terenu nadzorowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Niewątpliwie tego typu akcja pokazała dzieciom jak wiele zależy od nas samych, żeby nie zachorować, pozwoliła także uczniom na zdobycie praktycznych umiejętności i wiedzy na temat ochrony przed chorobami zakaźnymi, szczególnie tymi roznoszonymi przez kontakt z powierzchniami lub innymi osobami. Zagadnienie chorób zakaźnych zostało zaprezentowane w sposób dostosowany do dzieci, co sprawiło, że uczestnicy chętnie wzięli udział w aktywnościach. Po zakończeniu zajęć uczniowie zapamiętali kluczowe zasady ochrony przed wirusami, zostali zmotywowani do wprowadzenia tych zasad w życie codzienne. Dzięki takim lekcjom dzieci stają się bardziej świadome, jaki wpływ na ich zdrowie mają proste nawyki higieniczne, takie jak częste mycie rąk, unikanie bliskiego kontaktu z osobami chorymi, stosowanie chusteczek i środków dezynfekujących.

„Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”

Ogólnopolską kampanię „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!” realizowano od września do listopada. Jej celem było zwiększenie świadomości społecznej na temat gruźlicy- choroby, która mimo postępu medycyny wciąż stanowi istotne zagrożenie zdrowia publicznego. Działania kampanijne miały również na celu obalanie mitów i stereotypów związanych z gruźlicą oraz promowanie profilaktyki i wczesnej diagnostyki. Kampanię realizowano w aptekach, zakładach pracy, instytucjach senioralnych, podmiotach leczniczych oraz podczas działań w terenie.

„Jesień bez infekcji”

Celem kampanii „Jesień bez infekcji” była promocja szczepień ochronnych wśród osób najbardziej narażonych na powikłania po przebytej chorobie- seniorów, kobiet w ciąży, a także ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem pracowników i pracodawców. Akcja pozwoliła zbudować świadomość zdrowotną i zadbać o odporność na choroby nasilające się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). W ramach kampanii rozdysponowano materiały do podmiotów leczniczych, aptek realizujących szczepienia ochronne, szkół rodzenia oraz instytucji senioralnych znajdujących się na terenie nadzorowanym.

„Światowy Dzień bez Tytoniu”

W związku z obchodami „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz kampanią Głównego Inspektora Sanitarnego pod hasłem: „*E-papierosy to manipulacja!*” do wszystkich szkół podstawowych rozesłano materiały informacyjno-edukacyjne. Celem kampanii było uświadomienie zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem e-papierosów przez dzieci i młodzież, obalenie mitów na temat ich „nieszkodliwości”, pokazywanie mechanizmów manipulacji wykorzystywanych przez przemysł tytoniowy, wzmocnienie postaw rodzicielskich przeciwdziałających inicjacji nikotynowej wśród nieletnich.

Wnioski

W roku 2025 zauważalne było duże zainteresowanie spotkaniami edukacyjnymi, szczególnie dotyczącymi profilaktyki uzależnień wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. Kolejnym tematem szeroko realizowanym była kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, podczas której edukowano zainteresowanych nt. sposobów ochrony przed ukłuciem przez kleszcza. Zainteresowanie powyższymi tematami pokazuje, że istnieje stała potrzeba kontynuowania tego typu działań w kolejnych latach.

Bardzo ważną grupą odbiorców byli seniorzy, do których skierowano wiele działań edukacyjnych. Okazali się oni również „nicią” łączącą młodsze pokolenia przez dzielenie się swoimi doświadczeniami i jednocześnie chętnie poznawali nowości w zakresie tematyki zdrowotnej.

Seniorzy cechowali się wysoką motywacją do poszerzania swojej wiedzy, mimo barier wynikających z ich wieku.

Kampanie informacyjne realizowane w ciągu całego roku dotyczące szczepień, wymagają ciągłego powtarzania, aby utrwalić rzetelną wiedzę i pomóc w podejmowaniu racjonalnych decyzji zdrowotnych.

Duże znaczenie w przekazie edukacyjnym odegrały media społecznościowe, które są szybkim sposobem na komunikowanie się ze społeczeństwem. Ten sposób profilaktyki zdobywa coraz szersze grono odbiorców. W roku 2025 komunikaty profilaktyczne dotarły do ponad 30 000 internautów.